

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrst a Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaifjeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po ostavki Stanleya Baldwinja:

Chamberlain sestavi novo angleško vlado

V novi vladi, ki se naslanja na narodno koalicijo, sta samo dva nova ministra, ostali ministri iz prejšnje vlade pa so ostali na svojih mestih, ali pa so le zamenjali resore, tako da nova vlada ne predstavlja nikake spremembe dosedanjega režima

London, 29. maja r. Po ostavki Stanleya Baldwinja je kralj pozval v avdienco dosedanjega finančnega ministra Nevilla Chamberlaina in mu poveril mandat za sestavo nove vlade. Ker so bila vsa vprašanja glede sestave nove vlade že poprej razčiščena, je Chamberlain že včeraj izvršil poverjeno mu nalogo in je zvečer že imel definitivno listo nove vlade, ki je sestavljena takole:

Ministrski predsednik: Neville Chamberlain (doslej finančni minister);
financa: sir John Simon (doslej notranji minister);
notranje zadeve: sir Samuel Hoare (doslej mornariški minister);
zunanje zadeve: Anthony Eden;
dominioni: Lamcoln Macdonald;
kolonije: Ormsby Gore;
minister za Indijo: lord Seelands;
mornarica: Duff Cooper (doslej vojni minister);
vojaška: Hoare Belisham (doslej prometni minister);
letalstvo: viscont Seweton;
narodna obramba: lord Inskip;
minister za Škotsko: Elliot;

narodno zdravje: Kingsley Wood;
prosveta: lord Stanhope;
narodno gospodarstvo: Oliver Stanley (doslej prosvetni minister);
kmetijstvo: Morrison;
delo: Ernest Brown;
promet: dr. Burgin;
javna dela: sir Sasson;
lord-predsednik sveta: lord Halifax (doslej minister pravde);
pravosodje: de la Ware.

Najvažnejšo izpremembo v novi vladi predstavlja imenovanje dosedanjega mornariškega ministra Hoareja za notranjega ministra. V političnih krogih je to zbudilo največjo senzacijo. Iz tega sklepa je na ostrejšo smer v notranji politiki, kar velja Hoare za strogega spoštovatelja pisanih in nepisanih angleških zakonov. Ostali ministri so deloma ostali na svojih dosedanjih mestih, deloma pa so zamenjali resore. Docela na novo so stopili v vlado pravosodni min. de la Ware, prometni minister dr. Burgin in minister za javna dela sir Sasson. Iz vlade sta izpadla poleg Baldwinja še njegov prednik Ramsay MacDonald, ki ostane kot poslanec škotske

univerze samo še član spodnje zbornice in trgovinski minister Runciman, ki ga je kralj pri tej priliki povišal v barona.

Nova vlada se bo predstavila kralju in bo pri tej priliki slovesno zaprisežena. V ponedeljek se bo vlada predstavila v spodnji zbornici. V torek bo seja vodstva konservativne stranke in bo pri tej priliki na mesto odstopivšega Baldwinja izvoljen za predsednika stranke Neville Chamberlain, ki bo postal tako eden izmed najvplivnejših angleških državnikov in politikov.

Po svoji sestavi se nova vlada bistveno ne razlikuje od dosedanje in sloni še na prejšnji tako zvali nacionalni koaliciji, tako da ne predstavlja nikake izpremembe režima.

Neville Chamberlain

novi predsednik angleške vlade, je le malo mlajši od svojega prednika. Rojen je l. 1869 v Birminghamu. Posvetil se je trgovini, toda zaneslo ga je v politiko. L. 1915 je bil izvoljen za župana v Birminghamu. Med voj-

no mu je Lloyd George poveril vrhovno vodstvo gospodarskega urada. Se le l. 1918 je bil prvič izvoljen za poslanca. Kot politik je napravil naglo kariero. Leta 1922 je postal poštini minister, leto dni pozneje pa minister za zdravstvo. Avgusta 1923 je bil določen za finančnega ministra, toda do imenovanja zaradi ostavke vlade ni prišlo. Novembra 1924 je ponovno postal minister za narodno zdravje, in je v tem svojstvu izdal zakon o kmečkih delavcih, ki predstavlja važno socialno reformo. V Macdonaldovi vladi nacionalne unije je Chamberlain prevzel ministrstvo za socialno skrbstvo, ki pa ga je leta 1931 zamenjal s finančnim ministrstvom. Bil je tudi zastopnik Anglije na lozanski konferenci za vojne dolgeve in na svetovni gospodarski konferenci. Tudi v zadnji Baldwinovi vladi je ostal na položaju finančnega ministra, s katerega je sedaj prišel za predsednika angleške vlade. Chamberlain je na glasu kot zelo gibčen politik, finančni strokovnjak in socialni reformator. Zato je bil kot naslednik Baldwinja simpatično sprejet ne samo v vrstah konservativne stranke, marveč v vsej angleški politični javnosti.

Politični obzornik

Denunciranje zaradi patriotizma

V beograjski reviji »Javnosti« čitamo: »Slovenec« je v številki z dne 11. maja objavil oster napad na načelnika Sokolske župe v Ljubljani P. Lubeja zato, ker je na sokolski proslavi, prirejeni v glavnem mestu Slovenije, imel govor, v katerem se nahajajo tudi ti-le po »Slovenca« inkriminirani stavki: »V naši sredini, z našimi sredstvi in preko sinov slovenskih mater določa tujec narodu red in disciplino. A mi vemo, da razpolaga z narodom in daje smer njegovim stremljenjem tisti, ki določa narodu red in disciplino. Narod pa, ki daje svojo disciplino v zakup tujcu, se odpoveduje svoji samostojnosti in se sam izroča suženjstvu. Samo z lastno disciplino in z lastnim moralnim redom homo sami čuvati in braniti svoje svobode in homo graditi svojo samostojnost! Citirali smo od besede do besede po »Slovenca« vse, kar je ta list inkriminiral govoru P. Lubeja, in niti črke več! In za te besede, ki bi se v vsaki drugi državi ocenile kot vrhunec nacionalnega čustva, patriotizma in ustvarjalno moralne vzgoje, — list, čigar zveze so zelo dobro znane, denuncira pred državnimi oblastmi onega, ki jih je izrekel, vprašujoč »merodajne kroge, kaj nameravajo storiti in pričakuje, da »tak govor ne ostane brez posledic.« Torej — najformalnija denunciacija, naperjena proti dobremu Sokolu in Jugoslovcu, ki je tudi državni uradnik, s pozivom, naj merodajni činitelji postopajo proti njemu zato, ker je v času, ko se za našo mladino tepe tuje struje fašizma, komunizma, — to mladino hotel opozoriti, naj ne daje svoje discipline v zakup tujcu, marveč naj bo s »svojo lastno disciplino in z lastnim moralnim redom sama branitelj svoje svobode in graditelj samostojnosti.« Mesto pohvale zahteva torej kazen, a ker list, ki zahteva glavo krivca, ni brez avtoritativnosti, bomo počakali, da vidimo... Toda denunciacija je tudi obrazložena na zelo zanimiv način: »Tujec v besedah g. Lubeja to more biti samo Vatikanski papež, ki v Katoliški akciji, z eno besedo katoliški cerkev...« Pa zakaj, prosimo? Se li v besedah g. Lubeja kakorkoli omenja vera, papež ali katoliška cerkev? Toda ni to edini razlog »Slovenčev« je že, glavni razlog je iskati v teh-le dejstvih: Omenjena sokolska svečanost se je spreminila v veličastno manifestacijo napredne jugoslovenske nacionalne misli in ogromna povorka, ki so jo tisocih in tisocih meščanstva navdušeno pozdravljali, se je pomikala po ljubljanskih ulicah, ključč narodnemu edinstvu in jugoslovenstvu.

O načrtu nove ustave

Te dni je izšel iz tiska kot rokopis, kakor poroča »Obzorje«, načrt nove ustave, ki so ga sestavili in podpisali dr. Albert Baza, dr. Milan Curčin, dr. Milivoj Dežman, dr. Ivo Krbek, Jozica Kljaković, Ivan Meštrovič, Pavlo Ostojic, dr. Ivo Politeo in dr. Tartaglia. V načrtu se predlaga ustanovitev pet banovin in sicer: Slovenija, Hrvatska z Dalmacijo, Bosna, Vojvodina in Srbija s Črno goro in Južno Srbijo. Podrobnosti o tem načrtu je te dni objavilo polslužbeno glasilo vlade »Vreme«, ki je obenem priobčilo tudi razgovore svojega dopisnika z dr. Mačkem, dr. Krbkom in Slobodanom Jovanovićem o tem načrtu. Dr. Maček se je nasproti dopisniku izrazil o tem načrtu takole: »Pred več kakor pol-drogim letom me je posetil dr. Ivo Krbek in mi obrazložil to stvar. Ko sem slišal razlaganja dr. Krbke, sem takoj izjavil, da za to stvar ne morem dati svojega pristanka. Dr. Krbek je nato poudaril, da mu je bilo samo na tem ležeče, da me informira o tem delu in o tem stremljenju. In to je bilo vse!« — O ustavnem načrtu zagrebške devetorice piše tudi glavno glasilo JRZ »Samouprava« in pravi: »Naši federalisti iz profesorskih, umetniških in njim sorodnih vrst so v teh nekoliko letih lahko videli, da je država ostala in obstala, da se je razvijala in celo napredovala, da torej ni propadla, kakor so oni napovedovali, zahtevajoč radi njenega spasa nujno uvedbo federalizma. Zato je povsem naravno, da je tudi najumnejši med memorandumaši Slobodan Jovanović, ki je nedavno zahteval federacijo, verjetno v želji, da reši Hrvate, prenehal delovati na tem polju in je misliti na reševanje Srbov. Ustanovitev Srbskega kluba v obrambo srbske kulture je zato videti dosti paradoksalna, zlasti ako se uvažujejo gornje činjenice in ako se upošteva relativno zelo kratak čas, v katerem je sivolasi in priznani zgodovinar zrl zaporedoma ogrožene sedaj Hrvate, sedaj Srbe v njihovi individualnosti. Tega načrta pa ni usvojil ne dr. Maček, ne JRZ, v kateri je večina Srbov, Hrvatov in Slovencev, to sta dva zelo važna činitelja, ki sta odbila te profesorsko-umetniške predloge, seveda vsak iz svojih razlogov.« — Kolikor se spominjamo, se je o tem ustavnem načrtu zagrebške devetorice govorilo že pred več kakor enim letom, zato se čudimo, da so ga sedaj znova izkopali iz pozabnosti.

Kupujte domače blago!

Roosevelt odklanja Mussolinijeve predloge za novo razorožitveno konferenco Sedanji čas za to še ni ugoden

Pariz, 29. maja. o. Po informacijah tujkajšnjih listov predsednik Roosevelt ne namerava sprejeti pobude italijanskega min. predsednika Mussolinija za sklicanje nove razorožitvene konference, na kateri bi bile zastopane Zedinjene države, Anglija, Francija, Italija, Nemčija in Poljska. Roosevelt se je postavil na stališče da še ni nastopil ugodni čas za obravnavo tako važnega svetovnega problema ter je prepričan da bi njegova iniciativa v tem trenutku ostala brez uspeha.

Leti poročajo nadalje, da se tudi ameriška javnost ni razvnela za Mussolinijeve predloge, čeprav so v prvem trenutku zbudili ugoden vtis. Ameriški listi sodijo, da se

je Mussolinij odločil za ta predlog predvsem iz notranjopolitičnih razlogov. Italija v nobenem primeru ne more tekmovali v Anglijo ali s Francijo v oboroževanju. Angleški oborožitveni program ki se je pričel z vojo naglo izvajati, je povzročil tako v Italiji kakor v Nemčiji silno vznemirjenje. Angleži so znali zbrati ogromne vsote denarja in kupujejo sedaj po vsem svetu surovine za svoje oboroževanje v gotovini. Mussolinijeva izjava se smatra za poizkus, da bi se organiziral ves svet proti angleškemu oboroževanju, čeprav ni naperjeno proti nikomur in ima služiti zgolj zavarovanju vedno bolj ogroženih angleških interesov.

Nemški industrijci proti Göringovi štiriletki Vznemirjenje v nemških vladnih krogih

Pariz, 29. maja. o. »Jour« je objavil vest iz Berlina, da so nemški industrijci pod vodstvom Kruppa von Albacha izročili dr. Schachtu tik pred njegovim odhodom v Pariz spomencio, v kateri odločno zahtevajo, naj se opusti Göringova štiriletki in reorganizira nemško gospodarstvo. Po Göringovi nametnosti se je vsa nemška industrija usmerila v eno samo smer, ki vodi Nemčijo do popolne oborožitve. Po tem načrtu grade sedaj nova letališča, nova vojaška vežbišča, nove ceste, zgraditi se imajo

nove tovarne, v katerih naj bi se izdelovali nadomestki za surovine, ki jih mora Nemčija kupovati v inozemstvu, nemško kmetijstvo pa se zanemarija. Ze vse omejenen naprave bodo zavzele več stotisoč oravol zemlje, ki bi se lahko obdelala in porabila v kmetijske svrhe. Izdatki za zgraditev tovarne za surovinske nadomestke bodo znašali okrog 6 milijard mark.

Spomenica nemških industrijcev je izzvala v narodno-socialističnih krogih silno vznemirjenje.

Hrib zasul mehiško vas Pod plazom je našlo smrt 600 ljudi

Mexico, 29. maja. AA. Strašna katastrofa je uničila rudarsko vas Talpujaca. Po noči se je utrgal hrib nad vasio in jo v trenutku zasul. Mrtvih je najmanj 500 ljudi. Doslej so izkopali 29 trupel. Nesrečo je povzročila nevihta, med katero se je utrgal oblak.

Mexico, 28. maja. AA. (DNEB). Število dosedanjih žrtvev velike nesreče v Talpujahu, kjer je ogromen plaz zasul celo vas, je naraslo na 40. Mislijo, da je zasul tri 600 oseb. Oblasti so že prejšnje dni opozorile prebivalce na nevarnost, nihče pa ni hotel zapustiti svojega doma.

Poročila s španskih bojišč Hudo bombardiranje Valencije

Valencija, 29. maja. w. Davi ob 2.45 je priletelo nad mesto 8 nacionalističnih letal, ki so vržla 40 bomb na pristanišče in druge mestne okraje. 20 ljudi je bilo ubitih, 100 pa ranjenih. Mnogo poslopij je uničenih. Štiri bombe so padle 80 m daleč od francoskega poslatništva, pet bomb, od teh dve zažigalni, sta zadeli Francosko banko ter povzročili v gornjih nadstropjih požar, ki pa je bil kmalu pogasjen. Bombe so zadale tudi veliko angleško ladjo, ki je bila zasidrana v luki. Sedem mož posadke je bilo ubitih, trije pa so hudo ranjeni. Ladja se je potopila.

Eden o ciljih angleškega posredovanja

Zeneva, 29. maja. AA. (Reuter). V govoru, ki ga je imel na seji sveta DN med razpravo o spomenici španske vlade, ki se nanaša na poseganje tujne v špansko državljansko vojno, je angleški zunanji storiti vse, kar je mogoče, da se španski

minister Eden pojasnil na kratko glavne obseke angleške politike in pristavil med drugim:

Dozdaj se nista prejela oba tabora v španiji predloga o umiku prostovoljcev. Mi s svoje strani tega predloga ne bomo stavili vladama v Valenciji in Burgozu, kakor tudi ne zastopnikom držav, zastopanih v odboru za nevmešavanje, preden se ne dogovorimo o načrtu in načinu, kako naj se začasno ustavijo sovražnosti, da bi mogli ta načrt uveljaviti. O razpoloženju posameznih prizadetih vlad smo prejeli nekatere odgovore, ki pa jih v sedanjem trenutku ne kaže podrobno proučiti. Lahko izjavim, da odgovori raznih vlad vendarle ne izključujejo možnosti dogovora, čeprav se med seboj močno razlikujejo. Eden je nato opozoril na oba glavna cilja, ki jih ima angleška vlada, namreč

Francija odklanja zapadni pakt Potreben je splošni evropski sporazum

Zeneva, 29. maja. b. Svet DN je nasvojem popoldanskem zasedanju v sredo sprejel na znanje izjavo, ki so jih v vprašanju novega lokarnskega pakta podal zastopniki Anglije in Francije in Belgije, ministri Eden, Delbos in Spaak. Besedilo teh izjav je pokazalo vse razlike, ki se vedno obstoje v pogledu tako zveznega zapadnega pakta. Važna je bila Delbosova izjava, da lahko Belgija v vsakem primeru računa na podporo Francije in Anglije.

Brez prikrivanja in z nepričakovano jasnostjo pa se je francoski zunanji minister takoj nato izrekel proti sleherni zamisli novega zapadnega pakta. Francija nikakor ni nasprotna zavarovanju varnosti v zapadni Evropi, misli pa, da bi enostranski sporazum med dosedanjimi podpisniki lokarnske pogodbe ne prinesel ničesar bistvenega za pomirjenje Evrope, temveč bi nasprotno ustvaril samo nove nesporazume. Tudi zamenjanje belgijske varnosti bo doseglo svoj namen le tedaj, ako bo služilo neomejenemu splošnemu evropskemu sporazumu.

Povratek Nj. Vis. kneza namestnika

Kranj, 29. maja. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik je prišel v spremstvu dvornega ministra Milana Antića in prvga pribočnika Nj. Vel. kralja generala Hristića s svojega potovanja v London in Pariz davi ob 8.30 v Kranj. Schachtovi razgovori v Parizu

Pariz, 29. maja. AA. (Havas). Po razgovoru, ki ga je imel nemški minister dr. Schacht s predsednikom francoske vlade Bhumom, med 17. in 18. uro, trde, da sta se v načelu sporazumela o vprašanjih, ki so v zvezi s sklenitvijo nove trgovinske konvencije med Francijo in Nemčijo ostala nerešena. Besedilo konvencije bodo sestavili v kakšnih 15 dneh, nakar jo bodo takoj uradno podpisali.

Borzna poročila.

Curih, 29. maja. Beograd 10.—, Pariz 19.54, London 21.6275, New York 438, Bruselj 73.875, Milan 23.025, Amsterdam 240.70, Berlin 175.75, Dunaj 81.40—81.85, Praga 15.24, Varšava 83.—, Bukarešta 3.25.



XVII. LJUBLJANSKI VELESEJEM 40. razstavna prireditev 5. — 14. junija 1937.

Železniška izkaznica za polovično voznino se dobi pri blagajnah železniških postaj za din 2.—. Velesejske legitimacije se razstavljalec iz 14 držav. Sejmišče obsega 40.000 m². Preko 600 razstavljalcev iz 14 držav. Posebne razstave: Lovska, gospodinjstva, pohištvena, avtomobilska, male živali. Modna revija z varietejem. — Veliko zabavišče. Koristno in prijetno.

Kočljiv gospodarski položaj Slovenije

Generalni tajnik zbornice za TOI posl. Ivan Mohorič o gospodarskih skrbah, ki nas tarejo

Ljubljana, 29. maja. Svoji je predaval v okviru predavanj, ki jih prireja delavni klub trgovskih akademikov, generalni tajnik Zbornice za TOI minister Ivan Mohorič o aktualnih gospodarskih vprašanjih. Predavatelj je poziral predsednik kluba g. Franjo Zalar. Predavanja so se udeležili razen akademikov mnogi odlični zastopniki naše javnosti. Občinstvo je popolnoma napolnilo dvorano v Trgovski akademiji.

Predavatelj je v uvodu očrtal položaj v svetovnem gospodarstvu takoj po svetovni vojni, ko je intervencija Amerike odločila zmago antante in ko se je Amerika ogradila z visokimi carinskimi tarifami ter s tem sama sebi izkopala grob; hotela je samo izvažati ostalemu svetu in ničemur uvažati. Ustanovljeno je bilo Društvo narodov, ki pa že od začetka ni moglo izpolnjevati svojih nalog. L. 1926. se je začela doba nove prosperitete, pa tudi doba novega oboroževanja narodov, ki so spoznali, da bo bodočo vojno odločila tehnika in gospodarska neodvisnost. Začela se je gospodarska vojna s carinskimi mejami in vsa zunanja trgovina je postala problematična.

L. 1926. je znašal narodni dohodek v naši državi okrog 70 milijard Din na leto. Na vsakega posameznika je prišla vsota, ki je bila sicer petkrat do desetkrat nižja kakor v drugih državah, vendar je bil tedaj narodni dohodek razmeroma velik. V zadnjih petih ali šestih letih krize je naš narodni dohodek padel od 70 na 25 milijard letno. Predlanskim se je dvignil na 30 milijard. Padec narodnega dohodka je bil naravnost katastrofalna za 50 milijard Din na leto ali v petih letih za 250 milijard Din. Vsi dolгови naše države znašajo okrog 50 milijard Din, torej toliko, kolikor se je naš narodni dohodek v svetovni gospodarski krizi zmanjšal v enem samem letu. Bil je pravec gospodarski potres in požar ter so morale vlade vršiti nekakšno službo gasilcev, da so katastrofo vsaj omejile. V gospodarsko bolj razvitih delih naše države so bile posledice te gospodarske katastrofe seveda bolj občutne kakor v delih s skoraj naravnimi, primitivnim gospodarstvom. Po zadnjih ugotovitvah potrebujemo 62 milijard Din za modernizacijo in izgradnjo vsega cestnega omrežja v državi, torej toliko, kolikor smo izgubili s padcem narodnega dohodka v 15 mesecih.

Na drugi strani ni bilo mogoče zmanjšati državnih izdatkov. Naš najnižji državni proračun je znašal 10 milijard Din, seveda samo na papirju, ker je bila prav v tej dobi gospodarske krize državna pomoč najbolj potrebna. Država se je skušala rešiti iz tega položaja z boni, posojili, z odlaganjem plačevanja itd. Davčni sistem je datiral iz dobe prosperitete in so zato davkoplačevalci občutili bremena kot podvojena in potrojena. Trgovski in obrtni obrati so se začeli krčiti. V tem času je njihovo število v Sloveniji padlo za 5000. Obremenitve so bile večje. V gospodarski depresiji smo se znašli s slabimi rezervami in s slabim gospodarskim inventarjem. V dobi prosperitete smo dali lahko 2 milijardi Din v rezervo, od 1. 1932 naprej je ta vsota padla na 200 milijonov Din. Lani se je šele zvišala na 550 milijonov Din. Kake tri petine prihrankov pa se steka v državne zavode zaradi neutelejnega nezaupanja v zasebne denarne zavode.

Iz globoke gospodarske krize hodimo prav počasi težavno pot navzgor k zboljanju. Kriza nas je presenetila nepripravljene. Mislili smo, da nam ni treba obram-

be našega gospodarstva, dočim so se druge države na vse mogoče načine takoj zavarovale s svojo carinsko in gospodarsko politiko proti izgubam. Naše izgube v zunanji trgovini so bile naravnost grozotne.

Velika škoda je, ker nimamo pravega foruma za obravnavanje gospodarskih problemov. Gospodarskega sveta nismo dobili, ker je odločil pri sestavi partijski ključ in prestiž. Naše zbornice so v težkem položaju, ker so navezane same nase in se njihovi predlogi ne upoštevajo. Velike skrbi povzročajo naša administracija, v kateri ni enotnosti. Ni prave administrativne kontrole, zato se kapital nepravilno investira. Načrt Savičevega »varnostnega trikotja«, po katerem naj se vsa važna industrija namesti na varnem ozemlju, je našel svoje odlične zagovornike, čeprav ne vzdržijo stvarne kritike. Pravi, da je Slovenija nasičena z industrijo in izvažati se hoče politika demontiranja industrije v Sloveniji. Raznolikost gospodarstva v državi je mnogo bolj kompliciran problem kakor politična raznolikost. Enotnost v gospodarstvu je mnogo težji problem, kakor je bila politična enotnost in unifikacija v gospodarstvu je mnogo bolj kvarna kakor v politiki.

Izseljenci pošiljajo samo še desetino prejšnjih dveh milijard Din v domovino. Izseljevanje je padlo na minimum 4 do 6 tisoč, dočim se je prej izselilo okrog 30.000 naših ljudi na leto. V 10 letih je ostalo doma četrt milijona ljudi, ki morajo živeti in si ustvariti eksistenco. Notranja kolonizacija je imela doslej zelo klavne uspehe, čeprav je še možnost za tako kolonizacijo, toda za rešitev teh osnovnih problemov našega življenja in gospodarstva se ne dela sistematično. Trgovci se zmanj bori proti krošnjarjem, obrtniške se ne razvija, ker nimamo poklicnih svetovalnih in ni enotnosti v specializacijah po strokah. Neresen je problem naših strokovnih in nadarjenih šol. Na enega obrtnika prideta kar dva šušmarja. Močna je konkurenca režijskega dela in obratovnic za vse stroke in kazi in izdatki. Denarni zavodi dajejo kredite na centralistični bazi. Nepovoljno je bilo rešeno za trgovce vprašanje kmečkih dolgov, boriti se je treba s privilegiranimi ustanovami in velikimi magacinami. Kontrola Narodne banke se izvršuje brez ustreznega aparata. V kmetijstvu je pereče vprašanje pasivnih krajev, saj je samo petina površine v državi glede žita aktivna. Do 35 milijonov gre na leto za pomoč tem krajem. S tem denarjem bi lahko rešili problem pasivnih krajev, če bi se ga lotili po načrtu, z velikimi osuševalnimi deli itd. Gospodarska politika Italije je naredila naše gospodarstvo, ki je osnova slovenskega gospodarstva, docela pasivno. Tu je treba najprej remedure. Varen je problem mehanizacije in kemične predelave lesa itd. Glede dobav premoga se bori med seboj trije bazeni v državi. Tako sami sebe pohajajo in se obojamo v gospodarsko propast. Dajanje so večje pri nas, večji je tudi življenjski standard, z juga pa prihaja k nam socialni dumping-poceni delovna sila.

Ti in taki problemi slovenskega gospodarstva bodo ostali pereči na dnevnem redu še dolgo vrsto let in gospodarski položaj dravske banovine bo ostal kočljiv zaradi posebne strukture slovenskega gospodarstva. Prva naša naloga pa je, da dvignemo našo združljivost, ki je sedaj skoraj na tleh. Šele potem bomo lahko premagovali tudi vse druge naše gospodarske težkote. Žal prihaja državna pomoč vedno prepozno in je vedno premajhna.

Pred kongresom lesnega delavstva v Ljubljani

Ljubljana, 29. maja.

Svoji se je zbralo na zborovanju v veliki dvorani Delavske zbornice lesno delavstvo iz Ljubljane in okolice. Zborovanje je sklicala Zveza lesnih delavcev in sorodnih strok, ena izmed najstarejših delavskih strokovnih organizacij pri nas. Poročali smo že, da so šentvitski mizarji v mednem gibanju; lani so dobili kolektivno pogodbo po dolgih letih in od nje so si mnogo obetali, zdaj pa tožijo, da nekatera podjetja ne izvajajo pogodbe, odnosno, da so jo odpovedala. Delavstvo se je torej začelo pripravljati za novo strokovno akcijo, ki pa bo utesnjena v okvir nove uredbe o minimalnih mezdah in sklepanju kolektivnih pogodb. Na snočnem zborovanju so tudi govorili o kongresu lesnega delavstva, napovedanem za 13. junij.

Kako je nastala uredba o minimalnih mezdah

Zborovanje je vodil predsednik ljubljanske podružnice Zveze lesnega delavstva J. Gregorij. Najprej je poročal zastopnik Delavske zbornice J. Stanko o uredbi o minimalnih mezdah in starostnem zavarovanju. Poročevalec je navedel, kako je nastala uredba, ki ima svoje dobre in slabe strani. Mezde delavstva so rasle do leta 1930, nakar so se začele naglo zniževati. Tako je znašala povprečna delavska zavarovana meza l. 1923 20,24 din na dan, 1930 26,5 din, 1931 26,19, 1932 24,58, 1933 23,22, 1934 22,24, 1935 21,65 in lani nekaj okrog 20 din. Lani se je začela zavarovana meza zopet nekoliko dvigati ter je že dosegla višino l. 1935 (21,68). Ko je povprečna zavarovana meza padla in naraščalo število nezaposlenih, ki jih je bilo lani okrog 160.000 ali četrtino l. 1930 pri SUZOR-ju zavarovana delavstva, je delavstvo neprestano zahtevalo zakonitost minimalne mezde, ki bi naj bila primerna eksistentnemu minimumu delavca. Delodajalci z juga so se temu upirali, pač pa je bilo pri nas nekaj podjetnikov, ki so zagovarjali zakonitost minimalne mezde, da bi naša podjetja lahko konkurirala podjetjem na jugu. Ko se je zavarovana meza začela zopet dvigati, so bili tudi delodajalci za uredbo o minimalnih mezdah, ki je tudi izšla februarja 14. aprila pa stopila v veljavo. (Danes je na banki upravi anketa o osnutku banne odredbe o minimalnih mezdah.)

Dobre in slabe strani uredbe

Ta uredba je določila osnovno mezdo za nekvalificirano delavstvo v vsej državi in sicer 2 din na uro. Določa, da smejo bani za področje banovin predpisati minimalno mezdo na podlagi te osnovne mezde, ki sme biti do 10% nižja ali do 50% višja. Za industrijo obrt in trgovino v krajih z nad 5000 prebivalcev sme torej znašati minimalna meza in sicer za nekvalificirane nad 18 let stare delavce od 1,80 do 3 din na uro. Nižja pa tudi višja ne sme biti ter ima tudi ban vezane roke. Za kraje izpod 5000 prebivalcev je minimalna meza še za 10% nižja, meza mladostnih delavcev pa mora znašati 75% minimalne mezde. Minimalne mezde bi se torej gibale za nad 18 let stare delavce, zaposlene 8 ur na dan, od 14,40 do 24 din za mladostne delavce pa 10,80 do 18 din. Ban lahko predpiše minimalne mezde tudi za kvalificirane delavce, a minimalna meza kvalificirane delavca ne sme biti nižja kakor najvišja meza nekvalificiranega delavca. Čeprav delavstvo ni zadovoljno z uredbo, kolikor omejuje svobodo pogodbenih akcij pri sklepanju kolektivnih pogodb, ima uredba vendar to dobro stran, da po nji lahko sklene kolektivno pogodbo združenje delodajalcev za vse svoje članstvo, česar doslej ni moglo. Prednost uredbe je tudi v tem, da je treba sklicati pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe za vsa stroka, če to zahteva najmanj polovica delavcev tiste stroke. Z uzakonjenimi minimalnimi mezdami pridobilo v naši banovini okrog 7000 nekvalificiranih delavcev nekoliko pri mezdah. V naši banovini je tudi 1100 lesnih (gozdnih) delavcev, ki ne zaslužijo na mesec niti 450 din in jim tudi lahko nova uredba koristi, če ne bo ostala samo na papirju.

Delavsko zavarovanje za starost in onemoglost

Zavarovanje delavcev za starost in onemoglost je bilo uzakonjeno že l. 1922, ko je stopil v veljavo zakon o zavarovanju delavcev in moralo bi stopiti v veljavo 1. julija l. 1925, a je bilo tedaj odgodeno. Sedaj je uredba o zavarovanju delavcev za starost in onemoglost podpisana in stopi 1. septembra v veljavo. Prispevki za to zavarovanje bodo znašali polovico prispevka za bolezensko zavarovanje. Zavarovancem

se začne šteti doba zavarovanja šele 1. septembra. Da zavarovane dobi rento za onemoglost, mora vplačati najmanj 200 tedenskih prispevkov, to se pravi, da bodo začeli prve rente izplačevati šele l. 1941. Rento za onemoglost dobi, komur je zdravniško priznana 66% nesposobnost za delo ali pa je 70 let star. Starostno rento dobi zavarovane šele po 500 vplačanih tedenskih prispevkih. Rente bodo dobivali tudi svojci (vdova in otroci) po smrti zavarovance. Male podpore bodo prejeli nekateri onemogli delavci, za delo nesposobni že 1. septembra t. l. iz posebnega sklada.

Položaj mizarskega delavstva

Po tem, za delavce zelo poučnem referatu, je izpregovoril o položaju v mizarski stroki centralni tajnik Zveze lesnega delavstva N. Bricej. Lesno delavstvo, predvsem mizarji v Ljubljani in okolici, okrog 1000 pomočnikov, je dobilo lani 9. septembra kolektivno pogodbo. Ugodnosti te pogodbe ne uživa niti polovica delavstva, kar je treba nekoliko pripisovati tudi nezavednosti delavstva. V mizarski stroki je velika nadprodukcija. Sedaj je v banovini okrog 1200 mizarskih vajencev, ki pa ne bodo dobili vsi zaposlenja, ko bodo izučeni, in bodo morali iskati zaslužek v drugih strokah.

13. junija bo v Delavski zbornici kongres lesnega delavstva dravske banovine. Udeležili se ga bodo številni delegati iz države in najbrž tudi iz inozemstva. Vse kaže, da bo na kongresu zastopano lesno delavstvo iz Češkoslovaške. Za ta kongres so bili na snočnem zborovanju izvoljeni delegati ljubljanske podružnice Zveze lesnega delavstva.

Iz Maribora

Gledališče. V nedeljo popoldne gostuje primadona Pavla Udovičeva v operi »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«, zvečer pa bo premiera veseloigre »Trije vaški svetniki«.

Obrtni vajenci in vajenke, ki so letos dovršili tretji razred, naj pridejo po svoja spričevala v nedeljo 30. maja ob 10. popoldne v deško meščansko šolo v Krekovi ulici.

Volitve na Prager-kem. Nedavno bi morale biti na Pragerkem občinske volitve. Merodajne oblasti so volitve odložile, ker bodo najbrže izpremenili območje te občine.

Strelna ugraja. Ob priliki zadnjega neurja je strelna udarila v stanovanjsko hišo posestnika Alojza Braunbergerja v Brezuli pri Rače. Ogenj je upepelil stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje ter znašala škoda nad 40.000 Din. Zavarovalnica je neznatna.

Iz Celja

40letnica Mozirске kočice. V nedeljo 6. junija proslavi Savinjska podružnica SPD 40letnico Mozirске kočice na Grčih. Popoldne ob 10. bo pri koči pod milim nebom maša za planince in izletnike. Sledne pa bo domača planinska zabava ob kamna za novi planinski dom, vse popoldne pabo domača planinska zabava ob petju in zvokih harmonike. Ugodna je zveza z izletniškim vlakom preko Smartnega ob Paki. Vlak odhaja iz Celja ob 4.39. Vozil bo tudi poseben izletniški avtobus ob 5. izpred celjskega kolodvora. Vrnili se bo ob 22. Prijaviti se je treba v pisarni SPD čim prej, najpozneje do 4. junija zvečer.

Solski koncert gijannazije in meščanskih šol se bo pričel jutri točno ob 10.30 popoldne v mestnem gledališču. Okrog 400 dijakov in dijakov bo pelo izbrane pesmi, sodeloval pa bo tudi dijaški godalni orkester Glasbene Matice.

Društvo bišnih posestnikov v Celju je na svojem običnem zboru izvolilo za vodjo dosedanj ožbor s predsednikom Antonom Fazaričem.

V celjski bolnici so umrli: v sredo 97. letni hvar Adolf Kresnik iz Kresnik pri Teharju, v četrtek pa 31letni rudar Viktor Turnšek iz St. Jurija ob Taboru in 23letna posestnikova hčerka Marija Kudrova, ki jo je bil dan prej na cesti v Zalcu povozil nek Amerikaneec z motornim kolesom, pričemer ji je počila lobanja.

Dre nesreči. Na podstrešju mestnega zavetišča v Medlenu je padla 78letna občinska reva Ursula Šteklarijeva tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo. V Smartnem v Rožni dolini je padel 10letni sin posestnikove hčerke Jože Razgoršek z drevesa in si zlomil levo roko v zaplestju. Ponesrečenja se zdravita v celjski bolnici.

Nečeno lekarniško službo ima od sobote 29. t. m. do četrtega petka 4. junija kr. dvorana lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

Škofja Loka

Huda nesreča pri nalaganju kamena. Na Kamenitniku nalagalo kamene in ga vozijo potem v Kranj, kjer grade novo ceto in škarpno. Tudi v sredo popoldne so nakladali delavci kamene na avto. Pri tem se je pripetila huda nesreča. Težka skala je namreč zdrsnila nepričakovano na delavca Franca Federleja iz Dorfarjeve in ga stisnila v veliko silo po vsej desni strani telesa ob tla. Dobil je vse poškodbe. Z vozom so ga potem prenesli domov in poklicali zdravnika dr. Unbada.

Živilski trg

Ljubljana, 29. maja. Cene zelenjave in solivja padajo, predvsem zato, ker so začeli domači pridelki konkurirati uvoženim. Značilno je, da se mnoge gospodinjne zadnje čase rajše zalagajo z zgodnjim solivjem kakor z mesom. Konzum mesa je zadnje čase že nekoliko manjši kakor navadno poletne mesece.

Izmed uvoženega solivja se je najbolj pocenil grah, ki so ga danes prodajali v splošnem po 3 Din kg. Nekoliko se je pocenila tudi zelena koleraba in sicer na 6 Din. Novo korenje je že najcpejš po 8 Din kg. Prav tako se je pocenil na 10 Din tudi boljši strožji fižol, pač pa je še vedno po 4 Din novi krompir. Starega krompirja je bilo tudi danes mnogo naprodaj na debelo na Sv. Petra nasipu in sicer nad 15 vozov. V soboto so ga ponujali že celo po 1,25 Din kg, danes pa je bilo dovolj po dinarju. Kmetje so se pritoževali, da ni bilo danes za tehtanje krompirja na trgu tržne tehtnice. Uslužbenec jim je baje dejal, da ne bo tehtal krompirja, ker se ne izplača. Tehtanje krompirja pri zasebnikih je prepovedano pod globo, zato so se pač kmetje upravičeno izželi, da ni bilo tehtnice na trgu, zlasti ker je mitnina zelo visoka.



Voda, sonce, zrak in kožna krema CIMEAN — to je zdravje!

Brez skrbi se lahko sončite, če ste si prej dobro natrli kožo s hormonsko kremo CIMEAN, ker vam jo čuva pred opeklinami, obenem pa napravi kožo lepo zagorelo, prožno in mladostno.

Oproščen magistratni uradnik

Po 12 letih službe obtožen zaradi utaje 150 Din

Ljubljana, 29. maja. Včeraj se je zagovarjal pred malim senatom s predsednikom s. o. s. Ivanom Brelihom magistratni oficijal g. Ivan Masle. Branil ga je dr. Zirovnik. Obtožnica državnega tožilca dr. Fellaherja mu je očitala utajo 150 Din. Na sodnijsko pravno takim obtožbenem »magistratariju«. Za sedaj prihajajo na vrsto samo »mal« magistratarije, nestrno pa čakamo že dolgo na »velike magistratarije«, katerih prihod pred sodniško so že pred dolgimi meseci napovedali.

Odločno in jasno je obtožen trdil, da ni kriv, da je prejel nekega spisa in denarja od obrtnega oddelka. Slo je namreč za globo, ki jo je ljubljansko mestno načelstvo izterjalo za celjsko mestno poglavarstvo. Obrtni oddelki je tozadevni spis baje z denarnim vred poslal ekspeditu v roke g. Masle. Spis in denar je izročil Masletu sluga Maks Pajenk. V dostavni knjigi je Masle, kakor tudi Pajenk, potrdil prejem spisa in denarja, potem pa sta spis in denar izgubila. ... a ne samo to. Po 4. septembra, ko je sluga baje izročil Masletu spis in denar, so ugotovili, da je nekdo v nepaginarani dostavni knjigi obrtnega oddelka iztrgal več listov in sicer strani, kjer je Masle vpričo sluga Pajenka baje potrdil prejem inkriminiranega spisa in denarja. Po obični preskavi je bil utaje 150 Din obtožen oficijal Masle. Naprtili so mu tudi tiste iztrgane strani v dostavni knjigi.

Zakaj je padel sum na Masleta? Državni tožilec je med razpravo podčrtal, da ima Masle nekaj plače zadržane, in je zato nastal sum, da se je polastil v službi denarja, toda, kako naj bi si Masle pomagal iz denarne stiske — s 150 Din in še pod režimom čiščenja in velikopoteznih in nestetih revizij na magistratu? Ali si more zdrava pamet misliti, da bo šel in si uničil eksistenco zaradi borih 150 Din? V Masletovem oddelku, kjer so pomožni uradi mestnega magistrata, opravljajo uradniki in uradnice ogromno delo. Povprečno 600 aktov dobi vajo na dan iz vseh oddelkov. Zgodilo se je, da so se akti zamešali in izgubili. Dne 19. februarja so ugotovili, da je nekaj strani v dostavni knjigi iztrganih. Sluga Pajenk se je tedaj spomnil na vse podrobnosti o dogodkih dne 4. novembra, ko je prinesel spis in denar Masletu. Naslednjega dne 5. novembra lani je prišel v ekspedit neki denarni spis na 250 Din. O tem aktu ni sluga ničesar vedel, vedel pa je vse podrobnosti o aktu prejšnjega dne za 150 Din, ker je imel, kakor je izrazil, z ed. Marijo Šnajlovo iz obrtnega oddelka nekakšen prepis zaradi načina vpisovanja in potrjeva-

nja o prejetanju aktov v dostavni knjigi. Pokazal je gospodični dostavno knjigo, češ, ali je sedaj v redu vpisano. Šnajlova se spominja na ta dogodek, toda potrditi ni mogla, da je bil v dostavni knjigi prejem akta in 150 Din potrjen za Masletovo parajo.

Masle tudi ni imel prilike, da bi neopazeno iztrgal strani iz dostavne knjige v obrtnem oddelku, ki je v tretji hiši magistrata, dočim so Masletovi uradi v prvi hiši nad predsedstvom. Knjiga ni nikoli ostala v Masletovem uradu. Sluga jo je vedno takoj odnesel, potem ko je izročil akte. Le en dan v oktobru, torej pred 4. septembrom, je ostala nekaj ur v pisarni ravnatelja Šebenika. Ko so ga vprašali, kako si predstavlja izgnotje akta in denarja, je Masle izjavil, da neče tako nesramno dolžiti nikogar, kakor so drugi obdolžili njega, vse-kakor pa je zrtve političnega ali drugega-ga mascevanja. Hoteli so ga uničiti...

Priča sluga Pajenk se ni spominjal vsega tako natančno kakor v preskavi. Tedaj je vedel celo številko akta, ki ga je izročil Masletu; vztrajal pa je pri tem, da je izročil Masletu akt in denar in sicer tri kovance po 50 Din. Konceptni uradnik Mihelčič je povedal, kako je rešil akt. Samo iz pripovedovanja drugih ve, da je ta akt sprejel Masle. V njegovu pismenu izjavi so po zaslišanju vstavili nekaj stavkov, o katerih Mihelčič pri glavni razpravi včeraj ni ničesar vedel. Uradniki Pip, Podgorac, Pire Slava, Nahlik in tudi ravnatelj Šebenik so potrdili, da je akte sprejemal, kdor je ravno utegnil. Denar je sprejemal sam ravnatelj, pa tudi Masle, ki je vodil denarno knjigo urada. Ravnatelj pozna Masleta že 15 let kot vestnega in postnega uradnika, čezar poslovanje je bilo vedno v vzornem redu.

Državni tožilec je zahteval obsodbo po obtožnici na podlagi ednega indicja, da je Masle spis in denar prejel. Dokazov za to ni, indic pa je zgrajen na izpovedi sluga Pajenka. Branilec dr. Zirovnik je predlagal oprostitev, ker Masletu nikakor ni mogoče dokazati, da je tiste strani iztrgal in da je denar z namenom utajil. Veliko vprašanje je še, ali je sploh spis in denar dobil. Zelo mogoče je, da se je sluga Pajenk pod sugestijo preiskave v začetku tak natančno spominjal, da je izročil spis in denar Masletu. Na pričevanju samega Pajenka ni mogoče graditi krivdovke. Senat je Masleta zaradi pomanjkanja dokazov docela oprostil krivde in kazni, ker ni izključeno, da je kdo drugi imel roke vmes in da se priče po dozdoku izkonstruirale svoje obremenitve izpovedi.

Beležnica

KOLENDAR
Danes: Sobota, 29. maja katoličani: Marija Magdalena, Dana.
Jutri: Nedelja, 30. maja katoličani: Ferdinand, Milica.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matice: Vihar.
ZKD: Tiran ob 14.15 v Matici.
Kino Ideal: Lumpaci Vagabundus.
Kino Sloga: Zena brez sramu.
Kino Union: Večna maska.
Kino Moste: Krik prerije in Dijak pro-ajak.

Kino Siska: Nocturno.
Razstava »Teden slovenske ženske knjige« v Trgovskem domu odprta — razen nedelje — od 9. do 13. in od 15. do 19.

Banovinska ženska zveza: proslava 20-letnice majniške deklaracije ob 18.30 v dvorani Delavske zbornice.

PRIREDITVE V NEDELJO

Kino Matice: Vihar.
ZKD: Tiran ob 10.30 v Matici.
Kino Ideal: Lumpaci Vagabundus.
Kino Sloga: Zena brez sramu.
Kino Union: Večna maska.
Kino Moste: Krik prerije in Dijak pro-ajak.

Kino Siska: Nocturno.
Jugoslovensko profsorsko društvo: obični zbor ob 10. v Trgovskem domu.
Slovenska šolska Matice: obični zbor ob 10. v Šoli na Ledini.

DEŽURNE LEKARNE

Danes in jutri: Mr. Bakarič, Sv. Jaka ba trg 9. Ramor, Miklošičeva cesta 20, Gar-tus, Moste, Zaloška cesta.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.
Sobota, 29. maja: Matura. Izven. Izredno znižane cene od 14 do 2 Din.
Nedelja, 30. maja: Zaprio.

OPERA

Začetek ob 20. uri.
Sobota, 29. maja: Plamen. Red Sreda.
Nedelja, 30. maja: Veseli študentek. Izven. Izredno znižane cene od 24 Din navzdol.
Ponedeljek, 31. maja: Zaprio.

Iznod sita

Nek. humorja pa nimamo Slovenci. Kolikor ga sploh imamo, je prisiljen, da se mora človek naravnost siliti k smehu. Tudi naši sosedje Hrvaši se ne morejo posebej pohvaliti ali pohabati s humorjem. Nekaj več ga sicer imajo, kakor mi, pa ne dosti. Izdajajo sicer »Koprive«, pa so se jim že močno posušile, če so sploh kdaj imele kaj prida soka v sebi. In v te »Koprive« se je naselil tudi »Slovenski kofiček«. Če se je predstavimo našim dobrim sosedom kot humoristi, bi moralo biti na naši vizitki vsaj nekaj humorja. Tako ga pa iščeš s povečevalnim steklom in ga ne najdeš niti toliko, kolikor je črna za notom. Morda ga pa najdeš. Pogledimo.

Bernard Shaw pleše na dobrodelni prireditvi z neznano, a tudi še domišljavo damo.

Kako lepo je od vas majster, da plešete z menoj neznanko.

Kar ni nocoj dobrodelnih prireditev? pravi Shaw.

Kakšen ropaj pa zopet delajo sosedovi poglavca? Saj bi človek zblaznel!

Ampak, gospa, ta ropot prihaja iz naše otroške sobe — ugovarja služkinja.

Tako, res? Oh, ubogi malčki, malo veselja jim pa tudi moramo privoščiti.

Tako, malo nam pomaga Shaw, malo sosedovi poglavca pa gre s tem našim humorjem. In naš kofiček v zagrebških »Koprivah« se zaključuje z Vrednostjo ničle — menda ne namenoma.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
v Biški, telefon 33-87
Remek delo genialnega režiserja
„EKSTAZE“ — Mahatja
NOCTURNO
HANS STUWE v glavni vlogi.
V dopolnilo barvana šolajgra.
PREDSTAVE: V soboto ob 14.9. in
v nedeljo ob 3. 5. 7. in 9.
V nedeljo ob 11. uri dop. matineja
OLIO VIII.
Oliver & Stanley. Vstopnina Din 3.50
Fride: CLO-CLO — Marta Eggerth.

Na letališču pred novo sezono

S 15. junijem se v Ljubljani zopet otvori redni potniški promet z letali

Ljubljana, 29. maja. V Beogradu je pravkar izšel obsežen letnik našega civilnega letalstva, ki razpravlja o vseh problemih letalske službe in izredno izčrpano predloži njen razvoj v naši državi. Nemogoče je tudi samo v obrisih zabeležiti bogastvo vsebine te knjige in se bomo zato omejili samo na nekatere statistične podatke in na razne ugotovitve, ki so v zvezi z Ljubljano oziroma našim letališčem. Ta drugi del je važen posebno zato, ker je zaključni tolmáč lanske nesreče pri Ljubljani, hkratu pa pojasnjuje, zakaj je letošnji red letanja izpremenjen tako, da Ljubljana nima ravno najboljše zvez z drugimi mesti naše države.



Šef letalskega centra v Ljubljani dr. Stane Rape

Predvsem nekaj statističnih podatkov, ki najbolj zgovorno dokazujejo, kako zelo v naših krajih napreduje civilno letalstvo. Lani je z letali našega Aeroputa letelo 6.159 potnikov. Po številu potnikov je na prvem mestu proga Borovo—Zagreb s 623 potniki, sledi pa Beograd—Borovo (678 potnikov), Borovo—Beograd (531), Zagreb—Borovo (493), Beograd—Sarajevo in Sarajevo—Dubrovnik z enakim številom potnikov (407), Dubrovnik—Sarajevo (405), Sarajevo—Beograd (387), Zagreb—Sušak (318), Sušak—Zagreb (280), na enajstem mestu Sušak—Ljubljana (268), dalje Beograd—Niš (245), Niš—Beograd (247), na štirinajstem mestu Ljubljana—Sušak (239), nato Skopje—Niš, Niš—Skopje, Skopje—Beograd, Beograd—Skopje, Skopje—Bitolj, Bitolj—Solin, Bitolj—Skopje in naposled Solin—Bitolj s samo 17 potnikov. Kakor vidimo, Ljubljani ni baš na enem prvih mest, čeprav tudi ona igra v našem civilnem letalstvu in zlasti po delavnosti našega Aerokluba zelo vlogo. Kot zanimivost naj končno omenimo še število kilometrov, ki so jih lani preletela Aero-

putova letala za potniški promet in ki znaša 321.347.

Letošnji red letanja je posebno za naše kraje močno predrugačen. V zborniku našega letalstva, ki smo ga v uvedbo omenili, tolmáč Aeroput te izpremembe tako-le:

V letu 1986, ki je bilo zaradi izredno neugodnih vremenskih prilik za letalstvo po vsem svetu usodno, smo tudi mi 15. julija doživeli nesrečo, ki je zahtevala sedem smrtnih žrtv: pilota, radiotelegrafista in pet potnikov. Letalo je tedaj po megli iskalo smer in je zadelo ob vrhove dreves, trenutek pozneje pa je strmoglavilo na zemljo. Komisije so ugotovile, da Aeroput za to nesrečo ni odgovoren. Ker je bila lanske nesreče bistveno podobna nesreči tri leta poprej, čeprav so bila letala in motorji povsem različni, je uprava Aeroputa prišla do zaključka, da je treba vzroke iskati v različnih pojavih okolice ljubljanskega letališča in prav posebno v atmosferskih fenomenih, ki spričo posebne konfiguracije terena kaj lahko nastanejo. Preiskave in poizvedbe niso dale nobenih zanesljivih rezultatov, vendar pa je vse to strokovnjake še bolj prepričalo, da se nad dolino Ljubljane lahko pojavijo atmosferske depresije, ki se ne čutijo pri letenju brez megel, lahko pa postanejo usodne pri poletih v megli. Ker je ljubljansko letališče poleg tega tudi poletni zoološki zavod, je bil red letanja izpremenjen tako, da bodo letala odšel v Ljubljani startala dopoldne, čeprav po vsem svetu startajo tudi v najbolj zgodnjih jutranjih urah ne glede na me-

V Beogradu bodo letos letala proti Ljubljani startala ob 6.30, pristajala v Borovu ob 7.05, v Zagrebu ob 8.15, v Sušaku ob 9.10 in v Ljubljani ob 9.45. Iz Ljubljane se bodo vračala ob 10.15, pristajala na Sušaku ob 10.40, v Zagrebu ob 11.25, v Borovu ob 17.50 in v Beogradu ob 18.30. Poleg te zveze bo Ljubljana imela s Sušakom zvezo tudi z avstrijskimi letali Oelaga, ki bodo startala v Celovcu ob 11.30, pristajala v Ljubljani ob 11.55 in po četrtinurnem postanku nadaljevala polet proti Sušaku, kjer se bodo spuščala ob 12.55. Jugoslovanska letala bodo torej za to progo rabila 30 minut, dočim jo bodo avstrijska preletela že v 25 minutah. Slednja se bodo s Sušaka vračala ob 14.20, pristajala v Ljubljani ob 14.45 in ob treh nadaljevala polet proti Celovcu, kjer bodo pristajala 25 minut pozneje.

Poleg teh zračnih prog bomo imeli letos v Jugoslaviji še naslednje, ki imajo med seboj skoraj vse direktne zveze: Beograd—Skopje—Bitolj—Solin, ki bo samo nedeljska, Beograd—Sarajevo—Dubrovnik—Sarajevo—Zagreb, Beograd—Skopje in Zagreb—Dunaj, na kateri se bodo vršili poleti samo ob ponedeljkih, sredi in petkih in sicer v obeh smereh.

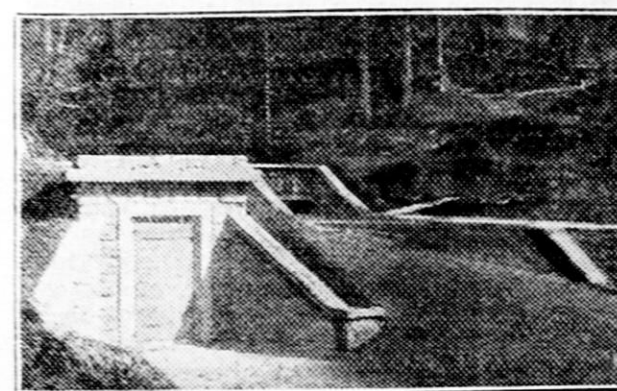
Zaradi previsokih cen bencina v naši državi, letos ne bodo češke amfibije letale na progi Sušak—Split—Dubrovnik, kakor se je letos splošno pričakovalo, temveč bodo letale samo na progi Bratislava—Zagreb—Sušak, in sicer vsak dan razen nedelj.

Preddvorski vodovod

Zajetje studenca Bistrice nad Novo vasjo — Studenec bo ojačil sedanji kranjski vodovod in bo služil tudi novo projektiranemu vodovodu Preddvor — Brdo — Kranj — Stara Loka

Kranj, 29. maja. Zgraditev modernega vodovoda je bila v Preddvoru pri Kranju že dolgo aktualna. Zato je bila l. 1934 ustanovljena vodovodna zadruga pod vodstvom upravitelja g. Jocija, industrijalca Dolenc in župnika Sitarja. Zadruga je stopila v stik z Higijenskim zavodom v Ljubljani, ki je izdelal načrte, dal na razpolago tudi svoje inženjere in uradnike ter tudi prispeval z denarjem. Čeprav je znatno podpora naklonila tudi bankna uprava in tako se je posrečilo zgraditi vodovod, ki je danes najmodernejši v Sloveniji.

Inženjerji Higijenskega zavoda so najprej iskali studenec za preddvorski vodovod v Mačah, a prebivalci so jih opozorili na studenec Bistrica nad Novo vasjo. Takrat je bila v načrtu gradnja vodovoda za Preddvor in bližnje vasi, a spomnili l. 1935, ko so že zajeli studenec Bistrica, so se zbrali v sresnem načelstvu tudi zastopniki bližnjih občin, ki so razmotrili, kako bi prišle do vode še druge vasi onstran



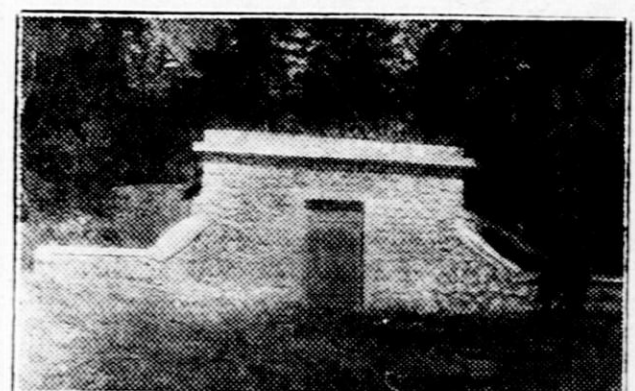
Rezervna voda nad vasjo

Save od Strazišča do Stare Loke na eni strani in do Mavčič na drugi. Skenjeno je bilo, da je treba zajeti vse izredno močni studenec nad Novo vasjo, ki ni napajal že obstoječih vodovodov ter tudi projektirani vodovod Preddvor—Brdo—Kranj—Stara Loka. Vse občine, ki so bile pri tem zainteresirane, so prispevale za zgradbo del stroškov.

Zajetje Studenca Bistrice

Studenec Bistrica izvira picle pol ure nad Preddvorom, 30 do 50 m višje nad vasjo. To sta prav za prav dva studenca, Zgornja in Spodnja Bistrica, ki imata precej vode, le ob hudi suši Zgornja Bistrica usahne, dočim daje Spodnja tudi v najslabšem primeru 9 sekundnih litrov vode. Voda je vedno čista in okusna, temperatura ima 7 do 8 stopinj. Kakor rečeno, so začeli z delom l. 1935. Studenec so zajeli

prav v živi stali in ga izpeljali po betonski cevi v 20 m oddaljeni zajemalnik,



Zajemališče studenca

kjer vodo regulirajo in jo odvajajo po glavni cevi v rezervoar, dočim se odvišna odteka v strugo potoka. Na desni strani zajemalnika so zgradili še en odtok za odvišno vodo. Kadarkopni sneg, je seveda dovolj vode, dočim poleti usiha. Uredili so tudi vso okolico okoli zajetega studenca. Zajemalne naprave so zgrajene iz betona in rezanega kamna in je pokrito z rušami. Napravili so tudi potrebne skarpe in ograje in zboljšali cesto. Sporedno s tem so reg. strugo obeh potokov in jo zavarovali s skarpo. Delo je vodil Higijenski zavod in poudariti je treba, da je bilo vse zgrajeno zelo solidno, ekonomično in moderno. Sredi maja so bila končana zadnja dela.

Vodovod za Preddvor

Higijenski zavod je zgradil nad Novo vasjo tudi rezervoar s potrebnimi cevmi za bodočo odcepe, napravili so pa tudi krito, po katerem se odvaja voda Novi vasi, Preddvoru in Bregu. Tako je končno Preddvor, ki se je razvil v lepo letovišče, dobil zaščiteno vodo. Preddvorčani so res lahko ponosni na svoj vodovod. Vodovod nadzoruje in upravlja zadruga v Preddvoru.

Novi rezervoar ima 60 m² prostornine. Tudi tu so zgradili poseben odtok za odvišno vodo. Omeniti moramo še veliko poštvalnost Preddvorčanov, ki so prispevali bodisi v denarju bodisi v obliki kulu-ka, da je bila ta pomembna naprava zgrajena v tako kratkem času.

NEPOBOLJŠLJIV

— Čujte, gospod, zadnje čase ste se v računih večkrat zmotili in moram vas resno posvariti.

— Ah, gospod šef, ljubezen me bega. Če bi vsaj mogel upati, da bo vaša gospodinja hčerka.

— Vidite, že zopet ste se zmotili.

Novak-Dostalova Vera

Ljubljana, 29. maja. Se nedavno smo jo videli v Ljubljani v družbi blage mamic, ob strani skrbnega očeta ali med obema visokorazlična bratoma-akademikoma, ko je prihajala na obisk v zdrava in vedra, včeraj dopoldne pa se je raznesla po mestu prežalostna vest: V mariborski ženski bolnici je umrla ga. prof. Vera Novak-Dostalova. Silno je pretresla vest vseokrog, ki jo je poznal, in v



Ljubljani so poznali pokojno Vero premoogli, vso kipečo zdravja in volje do življenja in udejstvovanja, kot mlado profesorico, v kateri so imeli toliko upov kot

ljubljeni hčarki sedaj popolnoma strši stena... Umrla je na praznik v cvetu mladosti, stara šele 28 let, kot žrtev materinstva in po strogi reviziji kričočih razmer v mariborski ženski bolnici. Starši so jo včasaj sprejeli mrtvo. V Ljubljano je Vera prepeljal avtofurgon mestnega pogrebne- zaveda in leš sedaj na črno pregrajenem odru v mrtvašnici na Vidovdanski cesti, tih med cvetjem in zelenjem.

Pokojnica se je rodila l. 1909 v Ljubljani kot hči učiteljskih staršev ter je dovršila slavistične študije na filozofski fakulteti ljubljanske univerze že l. 1923. Po prejeti diplomni se je šla nadalje izobraževati v Čehoslovasko, kjer je nadaljevala študije v Pragi in v drugih mestih. V tisti dobi se je začela oglašati v naših listih in revijah in s svojimi sestavki mnogo doprinesla k še večjemu kulturnemu zblizanju med nami in Čehi. Čeprav preobložena s strokovnim delom in zajeta od mlade zakonske sreče, — poročena je bila šele 11 mesecev z g. prof. Vilkom Novakom, — ni zaslala njeno pero in je zlasti veliko pisala za »Kroniko«.

Vera in mladina! Svojo mlado profesorico na mariborski drž. realni gimnaziji je mladina naravnost oboževala, saj ji je bila tako blizu, bila je vsa njena in jo je tako razumela, da ji je bil njen pouk v radosti in veselju in zato ni uspeh nikoli izostal. Pretresljivo tragično naključje, ki je terjalo njeno mlado življenje, grabi v dušo vseh, ki so jo poznali, in globoko žalujejo z nesrečnim soprogom, ubogimi starši ter bratoma. Veri Novak-Dostalovi bodi ohranjen trajen in najplemenitejši spomin! Pogreb bo danes ob 17. izpred mrtvašnice na Vidovdanski cesti na pokopališče pri Sv. Križu.

Obračun JZSS

Kljub vsem zaprekam je pokazal naš smuški sport tudi v pretekli zimi lep napredek

Ljubljana, 29. maja. Jutri se bodo zbrali v Ljubljani predstavniki in delegati naše vrhovne zimske-sportne organizacije JZSS, da predložijo račun o svojem delu v preteklem poslovnem letu. Kakor običajno je tudi to pot JZSS zdel obširno tiskano poročilo, iz katerega je razvidno, da je bilo delo te organizacije kljub skrajno neugodni zimi in raznim drugim težkostim, zlasti finančnim, vseskozi plodno in pozitivno. Iz obširnega poročila generalnega tajnika g. Jerneja Jeleniča posnemamo:

Letošnja zima smučarjem ni bila naklonjena, saj smo bili sredi sezone skoraj brez snega, razen v Bosni in Gorskem Kotaru. To in neprestana skoraj 15letna borba za denar sta lani zelo zavirali večji razvoj smučarstva. Prav zaradi pomanjkanja denarja je moral JZSS odpovedati tudi deležbo pri raznih mednarodnih tekmovaljih. Administrativno in organizatorno delo JZSS je zadovoljivo. Pogajanja s Sokolom kraljevine Jugoslavije so bila uspešna zaključena in rezultat tega je, da je mnogo sklopihskih edinic stopilo v JZSS. Tudi med JZSS in našo hrabro vojsko je vladalo prijateljsko razmerje. Savez je vojski preiskrbel trenerja.

Z ustanovitvijo mladinskega oddelka v savezu je ustvarjen pogoj za organizacijo smučarske mladine. Neugodna zima je seveda preprečila številne projektirane mladinske tekme in tečaje. Zaradi pomanjkanja snega je trpele vse dolo klubov, ki so morali svoja tekmovalja in trenirne preložiti v višje ležeče kraje. Program smučarskih prirediteljev je obsegal 79 tekem.

Tajnik se nato bavi v svojem poročilu s smučarskim zletom v Sarajevu, ki je bil organiziran na pobudo ministra Rogića. S tem zletom je bila združena tudi tekma za državno prvenstvo v klasični in alpski kombinaciji. Zlet je bil ta zlet preveč na hitro pripravljen, zaradi česar je nastala tako zvrzta jahorinska afeta, ki je odgnala mnogo prahu. Tajniško poročilo slika nato obširno ozadje, vzroke in posledice te afere. Obhujljena podpora je bila v zadnjem hipu znižana od 100.000 na 50.000 Din. Razen tega je moral savez v teku dveh dni izvesti 5 raznih tekmovalj in sicer na dveh krajih. Na mestu tudi ni bil starter oziroma tehnični vodja, a levji delež uspeha pripada tekmovalcem in nekaterim voditeljem, ki so se vedli nedisciplinirano, brisicali komisijo itd. Poročilo navaja tudi rezultate preiskave zaradi jahorinske afere in kako je bila naposled likvidirana.

JZSS je priredil letos prvič »Triglavske dane« za mednarodno udeležbo. Pri smuku so tekmovali tudi Avstrijci in Čehoslovaci, prvi so zasledili skoraj vsa prva mesta, v Planici so bile na 65meterski skakalnici mednarodne tekme, dočim na veliki skakalnici ni bilo tekmovalja, ker je FISA vsem svojim članom prepovedala sodelovanje. Ostali program so izpopolnjevali klubske in medklubске tekme. Od JZSS so se odcepili darslci, ki so ustanovili svoj savez.

V inozemstvu smo nastopili trikrat, tako v Garmisch-Partenkirchenu, v Banskii Bistrici na tekmi z avstrijskim prvenstvom in v Chamonixu. Akademski sportni klub je na Rožici v marcu izvedel tekmovalje za prvenstvo jugoslovanskih univerz. Sokoli pa so nastopili v Planici, kjer so tekmovali skupaj s Čehoslovaki in Bolgari. Sokoli so prvič na teh tekmovaljih izšli kot tekmovalci.

Kakor druga leta, je tudi lani savez najel več trenerjev, ki so temeljito pripravili naše fante. Izmed trenerjev je bil eden najboljših Finov Korhonen. Savez je priredil tudi tečaj za skoke na Pokljuki in pozneje v Planici pod vodstvom Norvežana Hansena, na Rožici pa tečaj za alpsko kombinacijo pod vodstvom Avstrijca Fritzsa.

Lani je bilo zgrajenih več novih planinskih postojank in domov, prav tako tudi nekaj skakalnic, med njimi dve v Planici za 15 in 40 metrov. Udrženje smučarjev Planica je priredilo smučsko šolo, ki je bila vsem članom klubov brezplačno na razpolago. V šoli sta vodila trener Novšak in Hansen, udeležilo se je pa 161 skakalcev.

Med novimi postojankami, ki bodo tudi izvrstno služile razvoju zimskega turizma, je treba omeniti zlasti prekrasni alpski hotel dom na Komni, ki ga je zgradila SPD. Lepe postojanke so bile zgrajene tudi na Jahorini, na Kopaniku in dru-

god. Za razvoj smučarstva in zimskega turizma je pokazalo precej razumevanja tudi ministristvo za promet, ki je dovolilo polovično vozino tudi že skupinam po štiri osebe.

Pri FISU smo zbrudili precejšnjo pozornost zaradi predloga uvedbe nove smučske discipline — poletov. V zvezi s tem je bila tudi pri FISU objavljena planiška velika skakalnica in je mednarodna smučska organizacija odobrila smučske polete. Nerazumljivo je, zakaj je FISU svoje stališče glede smučskih poletov pozneje zopet izpremenila in prepovedala vsem svojim članom start na planiški skakalnici. Prav tako ni dovolila znanemu strokovnjaku inž. Straumannu odhod v Planico, da bi tam proučil smučske polete.

JZSS je sodeloval tudi v Savezu sportskih savezov in Jugoslovanskem olimpijskem odboru. — Ministristvo za telesno vzgojo žal ni nudilo JZSS one podpore, ki jo je pričakoval, zaradi česar je bil čisto v neprimernem položaju. Le poštvalnostni podpredsednik g. Cirila Pavlina se je zahaljal, da se je čisto izmotal iz finančnih težkoč.

Tajnik se v svojem poročilu tudi zadržuje na železniški direkciji za uvedbo novih vagonov z željo, da bi jih bilo prihodnje leto še več v prometu in na nekaterih progah tudi motorni vlaki. Poročilo navaja podrobno razne podsavezne prireditve. V savezu je v članjenih 115 klubov, ki imajo 71 smučarskih domov in oskrbovališč ter okoli 30 skakalnic. Vse upravno delo se je razen o jahorinski afeti, ki je zbudila vročo kri, razvijalo v znamenju splošnega pomirjenja, solidarnosti in harmonije. S peteto se tajnik spominja med letom umrle savezne uradnice gđ. Anice Bukovec.

Pri banovinski upravi je bil ustanovljen poseben turistični svet, v katerem je zastopan tudi JZSS. Savez je letos v znak priznanja za dolgoletno uspešno in neobično delo na polju zimskega sporta odlikoval z zlatim znakom g. dr. Cirila Pavlina, a savezna delavca inž. Bloudek in Gorec sta prejela priznanja na najvišjem mestu, saj sta bila za svoje zasluge odlikovana z redom jugoslovanske krone 4. stopnje. Ob koncu omenja tajniksko poročilo tudi tragično nesrečo, ki nam je 29. marca na Storžku ugrabila devet vrlih smučarjev.

Za smučsko-tehnični odbor poroča dr. Zdenko Svigelj. Poročilo vsebuje točen pregled tekmovalja za državno prvenstvo, o Triglavskem dnevu in naši udeležbi v inozemstvu. Državni prvak na 18 km je postal Mrak Franc (Hričja), v skokih

Tridnevna etapna dirka po Hrvatski in Sloveniji

Ljubljana, 29. maja. Včeraj se je začela tridnevna kolesarska etapna dirka na 524 km dolgi progi Zagreb—Karlovac—Ljubljana—Celje—Maribor—Varaždin—Zagreb v organizaciji »Sportskih novosti« v Zagrebu. Za prva etapa je bila prevožena v znamenju premoči slovenskih udeležencev, ki so zasedli skoraj vsa prva mesta in se je mednje mogel vtriti le Grgac, ki pa je spadal v skupino takozvanih neodvisnih ali — kakor jih imenujejo v Zagrebu — polprofesionalnih dirkačev. Razen Grgca sta v tej skupini še Ljubek in Fiket, ki pa na najboljših amaterjev ne dosežata. Izmed slovenskih dirkačev so startali Prosenik za HKB Zagreb, Gartner za Ljubljano, Rozman za mariborske železnice in Kačič za Hermesa, dočim je Brčić odstopil že kmalu po startu v Zagrebu.

Tempo vožnje je bil dober le na prvi pol-etapi do Karlovca, ki jo je vodilna skupina prevozila v 1 uri 51 min. 27 sek., kar je za 62 km dolgo progo nad 33 km na uro. Znatno počasnejša je bila vožnja od Karlovca do Ljubljane, treba pa je upoštevati, da meri ta proga 129 km in da so dirkači imeli za seboj še dve uri vožnje do Karlovca, vrh tega pa so se morali vzpenjati na gorjanski, višnjegorski in grosupeljski klanec. Zmagovalna skupina je od Karlovca do Ljubljane vozila komaj 27 km na uro, torej prvo etapo Zagreb—Ljubljana 28,5 km na uro, kar bi bil povprečen rezultat, ako bi ne bilo na tem delu toliko naporovnih vzponov.

Rezultati na progi Zagreb—Karlovac so bili 1. Grgac (profes.) 1:51:27, 2. Prosenik



Pomagaj svojemu otroku, da ohrani kolikor mogoče dolgo prve zobe!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Franc Palme (Sm. klub Ljubljana), v klasični kombinaciji Gregor Klančnik (Sm. klub Dnje — Mojstrana), v smuku Novak Jože (Skala, Jesenice), v Garmisch-Partenkirchenu je Heim v alpski kombinaciji zasedel 26. mesto, v Banskii Bistrici je v borbi za slovensko prvenstvo naša štafeta na 4 krat 10 km med 18 štafetami zasedla drugo mesto, dočim smo v smuku nekoliko zaostali. V teku na 50 km je bil Mrak 2., Smolej 4., Knap 9. V alpski kombinaciji je Heim dosegel 3., Praček 5., Znidar 9., Jakopič 11. in Urban 13. mesto. Poročila navaja še druge rezultate in zaključuje, da smo se znatno približali čehoslovanskim, ki so dosegli 1493.655, mi pa 1421.21 točk.

Izmed naših najboljših uspehov je treba omeniti Smolejev placement na 50 km v Chamonixu, kjer je zasedel 6. mesto in pustil za seboj vse Švede, več Norvežanov in druge.

Za mladinski odsek poroča g. Ladko Kosce. Najvažnejši problem je bil kako omogočiti šolski mladini smučanje v širšem obsegu. Mladinski odsek je prelagal Ferjalnemu savezu v Skopju, naj se po solah osnujejo posebni smučski oddelki. Ta predlog je bil sprejet, organizacijo pa je izvedlo društvo tel. učiteljev v Ljubljani. Več gozdnih tekov in dobro uvel tečaj na Gorjulah je bilo prvo delo te organizacije. Razširiti delovanje Ferjalnega saveza v zimskem sportu na vso državo, bo bodoča naloga mladinskega oddelka. V okviru šolskega zakona je bilo organizirano smučanje v Mojstrani, Kranjski gori in Ratečah, kjer so te šole pod okriljem US Planica izvedle trening in tekmo v skokih. Odsek je izdelal tudi omutek o treningu in tekmah ter mladinski pravilnik.

Za zdravstveni odsek poroča dr. Fran Novak. Odsek je sestavljal tabele za pregled tekmovalcev, od 31. januarja do 7. februarja pa je poslal svojega delegata kot učitelja prve pomoči, fiziologije in smučske higijene na savezni tečaj za učitelje smučanja na Moziški planini.

Statistično poročilo je sestavil g. Piccoli, ki poroča tudi o prvem kongresu zimskejsportnih delavcev v oktobru 1936 v Ljubljani. Kongres je sprejel 5 resolucij, ki naj bodo temelj bodočemu razvoju našega smučarskega sporta.

Pregledno in temeljito je tudi poročilo blagajnika Toneta Kunstlja, ki navaja, da se je JZSS vse leto moral boriti za denar. Razna ministristva so savezu sicer odobrila podpore, ki pa so bile izplačane šele po končani sezoni ali pa sploh še ne, tako da je bil savez vedno v zadregi glede denarja. Za vse naše smučske reprezentance je prišel denar prepozno ali ga pa sploh ni bilo, da se je moral JZSS zadolžiti, vendar pa mora blagajnik pohvaliti razumevanje sedanje reorganizacije ministra za telesno vzgojo dr. Josipa Rogića, ki je v teku sezone nakazal JZSS okoli 100.000 Din. Za to se je posebno zavzel predsednik saveza senator dr. Marušič, ki mu gre priznanje, prav tako pa tudi podpredsednik dr. Pavlinu, ki je savez čisto rešil iz neprimernega položaja. V splošnem se je finančni položaj znatno zboljšal, saj je imel pred tremi leti savez 81.781 Din dolga, sedaj pa ga ima samo še 14.734.

Posebna zahvala velja tudi banki upravi, zbornici z TOI, Putniku in ljubljanski občini za lepe podpore.

Pregledno in temeljito je tudi poročilo blagajnika Toneta Kunstlja, ki navaja, da se je JZSS vse leto moral boriti za denar. Razna ministristva so savezu sicer odobrila podpore, ki pa so bile izplačane šele po končani sezoni ali pa sploh še ne, tako da je bil savez vedno v zadregi glede denarja. Za vse naše smučske reprezentance je prišel denar prepozno ali ga pa sploh ni bilo, da se je moral JZSS zadolžiti, vendar pa mora blagajnik pohvaliti razumevanje sedanje reorganizacije ministra za telesno vzgojo dr. Josipa Rogića, ki je v teku sezone nakazal JZSS okoli 100.000 Din. Za to se je posebno zavzel predsednik saveza senator dr. Marušič, ki mu gre priznanje, prav tako pa tudi podpredsednik dr. Pavlinu, ki je savez čisto rešil iz neprimernega položaja. V splošnem se je finančni položaj znatno zboljšal, saj je imel pred tremi leti savez 81.781 Din dolga, sedaj pa ga ima samo še 14.734.

Posebna zahvala velja tudi banki upravi, zbornici z TOI, Putniku in ljubljanski občini za lepe podpore.

(HKB) isti čas, 3. Gartner (Ljubljana) 1:51:27, 4. Rozman (Železnica Maribor) 1:56:51, 5. Pokupec (HKB), 6. Migalič (Gradjanski Karlovac), 7. Ljubek (prof.), 8. Davidović (Orao), 9. Ormuž (Železnica Zagreb), 10. Fiket (prof.), 11. Pavličič (Slavija Varaždin) vsi isti čas kakor Rozman. Izmed Slovencev je bil 13. Kačič (Hermes) v 2:13:44.

Proga Karlovac—Ljubljana: 1. Prosenik 4:45:26, 2. Grgac 4:45:26, 3. Gartner 4:45:26, 4. Ormuž 4:53:57, 5. Ljubek 4:58:45, 6. Pavličič 5:02:25, 7. Rozman 5:06:06, 8. Pokupec 5:16:15, 9. Davidović 5:16:15, 10. Kačič 5:22:00.

V skupni oceni prve etape Zagreb—Ljubljana vodi Prosenik s 6:36:53, 2. Grgac 6:36:53, 3. Gartner 6:36:53, 4. Ormuž 6:50:48, 5. Ljubek 6:55:02, 6. Pavličič 6:59:16, 7. Rozman 7:01:57, 8. Pokupec 7:13:06, 9. Davidović 7:13:06, 10. Fiket 7:18:52, 11. Migalič 7:18:56 in 12. Kačič 7:35:44.

Upoštevati je treba, da se profesionalni klasificirajo posebej in je v amaterski skupini torej vrstni red Prosenik, Gartner, Ormuž, Pavličič, Rozman, Pokupec, Davidović, Migalič in Kačič.

Tekmovalci so se danes ob 9.45 zbrali pred Narodnim domom, odkoder so se skupno odpeljali k Sv. Kristofu, kjer je bil ob 10. start za drugo etapo Ljubljana—Maribor. Tekmovalci bodo najprej vozili 75 km dolgo progo čez Vranski klanec do Celja, kjer jih pričakujejo okrog 12.30 in bodo nato ob 16. nadaljevali še 62 km dolgo pot do Maribora, kjer je konec druge etape.

DNEVNE VESTI

—Narodna ali ljudska šola? Pišejo nam: Kakor znano, je banska uprava odredila, naj se naše osnovne šole ne imenujejo več »narodne«, temveč »ljudske« in napisi v tem smislu izpremenijo. Dejstvo je, da ni niti izraz »narodna« niti »ljudska« primeren za našo osnovno šolo, ker ne predstavlja bistva. Gre vendar le za prvotni, osnovni pouk naše najmlajše dece, ne pa za kakšno izobrazbo širših slojev našega naroda ali ljudstva. Tisti učitelji, ki je po zadnjem odloku banske uprave o zamenjavi napisov, enostavno prežgalj desko in pustil le napise »Šola«, ker se ni imel na razpolago novega napisu, je zato zadelo prav hitro na salomonski način rešil in se izognil vsem dvomom. Da bi se rešili prekanj, bi bilo tudi najbolj pravilno, če bi v naših vseh sploh obveljal samo ta napis, saj vendar ne more nihče pričakovati, da bi kdo iskal v naših podeželskih naseljih kakšnih akademij ali višjih učnih zavodov. Če pa bodo kaj več zgradili, pa naj se bodisi imenuje »Univerza v Zaplankani vasi«.

* KINO *
SLOGA

Veliki nemški slager:

»Man spricht über Jacqueline«
ZENA BREZ SRAMU
Albrecht Schoenhals Sabine Peters* KINO *
MATICAPREMIERA
velikega francoskega slagerja po istoimenem gledališkem komadu
Henryja BernsteinaVIHOR
Charles Boyer, znan iz filma »Mayerling«, Gaby Marlay* KINO *
UNIONPREMIERA. Velezanimivo filmsko delo — problem napredka medicine
VEČNA MASKA
Mathias Wieman Olga ČehovaNajnovejši žurnali — katastrofa
»Hindenburg« itd. itd.

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15, jutri, v nedeljo, ob 15., 17., 19. in 21. uri

—Vozne olajšave za ljubljanski velesejem od 5. do 14. junija nudijo potnikom železniška uprava, Aeroput in brodarska društva. Z rumeno izkaznico, ki jo za 2 Din dobite pri postajni blagajni, kupite celovozni listek do Ljubljane, kjer vam velesejmska uprava potrdi obisk, nakar se morete brezplačno vrniti domov. Za potovanje v Ljubljano velja ata olajšava od 31. maja do 14. junija, za povratek od 5. do 19. junija. Aeroput je dovolil 10% popusta na vseh svojih pogajih na podlagi velesejmske legitimacije. Prevoz prilage do 15 kg je brezplačen. Parobrodna društva so dovolila popust, ki sestoji v tem, da se lahko s kartom III. razreda vozite v II. razredu, s kartom II. razreda pa v I. ta popust velja že od 20. maja do 14. junija, a za povratek od 5. do 20. junija.

Vrtni koncert vojaške godbe se vrši danes in jutri zvečer

v restavraciji »LLOYD«
Sv. Petra cesta 7

Vino prvovrstno, pivo v vrčkih, mrzla in gorka jedila. Cene zmerne. Pridite in se prepričajte! V slučaju slabega vremena koncert v restavracijskih prostorih.

—Tudi našim malečkom bo posvečen spomladanski ljubljanski velesejem od 5. do 14. junija. V pravilni krajstevski jih bodo popeljevali zaloge najraznovrstnejših igrač, Puppe za deklice, miniaturna tehnika za dečke itd. Za oko in srce, za um in za voljo! Med razstavljenim blagom boste našli za igro in za vzgojo vaših najmlajših. Na veseličnem prostoru bo za zabavo dečerkahelo lutkovno gledališče vrtljaki, itd.

* Dom Jadranske straže v Bakru bo odprt tudi letos članstvu in je pomladku in to v mesecih junij, julij in avgust. Cene so zelo zmerne. Za članstvo znaša penzija po Din 32 na dan, kolonisti plačajo za tritedensko bivanje Din 420, ekskurzisti pa dnevno po Din 15. V domu sta vodovod in elektrika, takoj pod domom je kopališče s raznimi zabavnimi atrakcijami. Hrana je domača, priznana dobra in obilna. Javiti se je čimprej, da bo mogoče ustredi vsem in vsakomur rezervirajte prostor. Prijave sprejema Oblastni odbor Jadranske straže v Mariboru.

—Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo menjajoče oblačno, slabo vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Skopju. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 30, v Zagrebu in Beogradu 29, v Ljubljani, Sarajevu in Skopju 26, v Mariboru 25. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768, temperatura je znašala 15.

—Jadrani kliče in vabi otroke! Zdrava deca je temelj sreče naroda in države, zato ji dajte solnce in morja! Dom Franje Tavcarjeve na najlepši točki idilične krajčevice bo julija in avgusta odprto izključno samo za otroke od 6. do 14. leta. Deca bo imela vse udobnost. Na razpolago so solne tase, kjer bo telovadila in se solnčila, lepa igrišča, različne igre, domače kopališče, prhe, itd. Kolo jugoslovnskih sester v Ljubljani sporoča, da bo skrbno strokovno nadzorstvo ter prvovrstna in zadostna hrana. Ker bo letos julija in avgusta ves dom na razpolago samo deci, bo veliko prostora. Priglasilo se je že precejšnje število otrok, zato pohitite s prijavi. Cene so nizke. Meseca julija bo počitniška kolonija za deklice, avgusta za dečke. Prijave za obe otroški koloniji sprejema ga. Angelca Gregorič, učiteljica, Poljanska nasip št. 12, vrata II., pritličje, — vsak dan od 12. do 15.

Rogaska Platina

—Posrečen lov na vlomila. Preteklo sredo se je potikal po Berčevem in sosednjih vaseh znani tat in vlomilec, 31letni France Podobnik po rodu iz Trzinja. Ponoči je Podobnik vlomil v Berčevem pri treh posestnikih. kar mu pa še ni bilo dovolj in je poskušal srečo tudi pri četrtem. Tu pa je bil zasačen, zaradi česar je pobegnil in se skušal skriti, delavec France Kralj,

ki je bil oborožen s puško, pa ga je kmalu odkril in je ustrelil za njim. Ranil ga je v nogo, s čimer mu je onemogočil nadaljnji beg. Podobnika so domačini nato zvezali ter ga izročili orožnikom v Dolu. Prepeljali so ga včeraj v ljubljanske sodne zapore.

KINO IDEAL

Paul Hörbiger, Heinz Rühmann
v veseli komedijiLumpaci
Vagabundus

Danes ob 16., 19. in 21.15 uri, jutri, v nedeljo, ob 15., 17., 19. in 21.15 uri

Iz Ljubljane

—Ij Otvoritev fotografske razstave. Jutri ob 9. bo v Jakopičevem paviljonu otvorjena tretja razstava umetniške in uporabne fotografije, ki jo je priredil ljubljanski fotoklub. Razstava je razdeljena v štiri oddelke splošno umetniški, splošno tujsko-prometni in domoznanski, planinski in ljubljanski. Razstavilo je okrog 30 članov in članice okoli 180 del, samih novih originalov. Prepričani smo, da bo tudi ta razstava kakor prejšnje zelo zbudila med našim občinstvom veliko zanimanje.

—Ij Razstava »Teden ženske knjige« jutri v nedeljo ne bo odprta, ker ima Proforsko društvo v dvorani svoj občni zbor. Od ponedeljka 31. t. m. dalje bo razstava odprta še do 5. junija.

—Ij »Cyrano de Bergaree«, jubil. predstava g. Ivana Levarja, ki bo v torek 1. junija v operi, se v režiji g. C. Debeve pripravila z vso intenzivnostjo. Ves gledališki aparat je na delu, da bo ta proslava čim slovesnejša. Opozarjamo cenjeno občinstvo, da so vstopnice v predprodaji pri operni blagajni v operi. Sedeži vseh vrst in cen so še na razpolago.

—Ij Najvrednejše sporočilo abonement premijerskega abonmaja, da bo premijera na novo nastudirane igre »Cyrano de Bergaree« v kateri proslavi g. I. Levar jubilej svojega dela na odru. Izven abonmaja. Prosimo, da p. n. abonenti vpoštevajo izjemnost jubilejnih predstav. Združujejo gledaliških igralcev.

—Ij Martinščica — dijaško letovišče! Za srednješolke od 30. VII. do 26. VIII. 1937. (4 tedni) Prijave sprejema pisarna mestne ženske realne gimnazije. Vse informacije in ogled prospektov istom. Skupino bo spremljala in nadzorovala ves čas dama iz proforskega zbora.

—Ij I. produkcija šole Glasbene Matice ob koncu šol. leta 1936-37 bo prihodnji torek ob četr 7 v veliki filharmonični dvorani. Nastopi cela vrsta gojencev klavirskega in violinskega oddelka. Spored bo na razpolago v knjigarni Glasbene Matice po 3 Din.

—Ij Slovenska zborovska pesem je dobila nove interpretacije v komornem združenju, ki bo nastopil pod imenom Prelovec pevski kvintet. Pod vodstvom skladatelja Prelovec vabijo člani kvinteta Gostiša, Drašler, Rakovec, Lupša in Deljeva. Na svojem prvem nastopu v petek, dne 4. junija v Franciškanjski dvorani pojo slovensko narodno in umetno pesem, poleg tega pa tudi več samospevov. Na prvi koncertni nastop mladim, deloma izsolanim pevcev, se prav posebno opozarjamo. Prednataja vstopnice od 15 Din navzdol v knjigarni Glasbene Matice.

Velika tombola

Sokola Stražišče
30. V. 1937. ob 15.

Ij— Pogreb veletrgovca Feliksa Urbanca, ki je bil včeraj ob 18. izpred hiše žalost na Sv. Petra cesti št. 1, je pokazal, kako veliko spoštovanje je užival pokojnik v vsej naši javnosti. Pred hišo žalosti se je pred določenim časom zbrala množica občinstva, med katerim je bilo zlasti veliko predstavnikov našega gospodarskega sveta, trgovcev, lovev, sportnikov ter drugih. Pogreba so se udeležili tudi domačini iz Medvoda iz Kranja ter iz Brezje.

Ij— Avto ga je podr. V bolnico so snoči prepeljali 23letnega ključavničarja Alberta Straška, zaposlenega na Ježici, stanujočega pa v Tovarniški ul. št. 15, v Mostah. Ko se je vračal domov z dela, ga je na Tyrševi cesti podr neznan avtomobilist, ki pa se za nesrečo ni zmenil in je vozil dalje. Straška, ki je dobil poleg zunanjih prask tudi hude notranje poškodbe, so odpeljali z reševalnim avtomobilom.

Ij— Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani priredi v nedeljo 18. julija medklubske cestne kolesarske dirke na Dolenjski cesti do Novega mesta in obratno, s startom ter ciljem v Ljubljani na Dolenjski cesti pri gostilni Jelačin. Darila bodo prav dragocena.

Ij— Nov vozni red na avtobusni progi Ljubljana—Sušak. Na avtobusni progi Ljubljana—Sušak velja sedaj nov vozni red, po katerem odhajajo avtobusi terdke Avtomontaža d. d. vsako jutro ob 6. od hotela Union, ob 6.05 od hotela Metropol ter prihajajo na Sušak ob 12.20. Odhod s Sušaka vsakega dne ob 14. prihaj v Ljubljano ob 20.05. Avtobusna proga Ljubljana—Sušak vodi sedaj preko Žužemberka skozi izredno lepe dolinske kraje, ter jo zato priporočamo izletnikom na Dolenjsko, kofevsko Svico in prekrasno dolino Kolpe (Brod na Kolpi).

Ij— Prelovec pevski kvintet (gg. Gostiša, Drašler, Rakovec, Lupša in Debelak) priredi v petek 4. junija zvečer v franc. dvorani svoj prvi koncert. Vstopnice v Matici knjigarni.

Ij— Članice Zveze gospodinj vabimo k skupnemu ogledu razstave »Ženske knjige« v ponedeljek 31. t. m. ob 15. pred Trgovskim domom. Zveza gospodinj.

Ij— Stanovanjski urad ljubljanskega velesejma naproša vse, ki bi mogli za čas velesejma od 5. junija do 14. junija ali tudi samo za nekaj večerov dati proti plačilu na razpolago prenočišča, naj javijo takoj naslov mestnemu odpravniku, Mestni trg 27-III soba št. 50, ali na ravnateljstvu velesejma.

Ij— Hotel »Metropol« dograjen. Stavbna dela so bila te dni končana. Delo se je zelo zavleklo lani, ker mestni gradbeni urad ni

Matineja Z. K. D.

Znamenito delo svetovne literature
v vefilmuDanes ob 14.15 uri in v
nedeljo ob 10.30 dop.

TIRAN

NORMA SHEARER — FREDRIC MARCH,
CHARLES LAUGHTONResnična življenjska zgodba dveh
poetov: E. Barrett in R. Browning.

v KINU MATICI

Cene Din 3.50 in 5.50

Obsodba

pobreških morilcev

Štern in Belak obsojena v dosmrtno ječo, Koller pa na
20 let ječe

»Slavec« v 54. letu

Ljubljana, 29. maja. Eno naših najstarejših pevskih društev »Slavec« je v sredo podalo obračun o svojem delu v preteklem letu. Predsednik Boris Roš je najprej nazdravil našemu mlademu kralju Nj. Vel. Petru II. nato pa je toplo pozdravil predsednika Hubadove župe JPS dr. Sviglja in člana župne uprave g. Venturinijsa. S pieteto se je spomnil lani umrlega častnega predsednika g. Dražila, častnih članov Mateja Hubada in Emila Adamiča ter vseh podpornih in ustanovnih članov, ki jih je med letom pobrala smrt.

Nato je na kratko orisal delo »Slaveca«, ki mu težak finančni položaj ni dovolil večjega razmah. Zaradi odsotnosti tajnika je predsednik podal tudi tajniško poročilo. Pevski zbor je bil lani reorganiziran, pomlajen in ojačen se zdaj pripravlja za bodoče nastope. Pevci so pod vodstvom pevovodje g. Šrečka Korpore pridno vadili v zboru je vladala lepa disciplina.

Društveni blaginji Ivan Božič je navajal, da finančni položaj društva ni preveč zadovoljiv, nato so sledila poročila drugih funkcionarjev. O zboru je poročal Šrečko Korpore, ki je podčrtal, da bi »Slavec« kot eden najstarejših pevskih zborov pač zaslužil večjo pozornost javnosti, od strani oblasti pa izdatnejšo podporo. Pri volitvah je bil za predsednika zopet izvoljen Boris Roš, za njegovega namestnika Šrečko Korpore, v odbor Mirko Berginec, Ludvik Logar, Ivan Božič, Tone Skrinjar, Milan Zerguš, Josip Segar, Milan Perles, Edi Turk, Franc Zajc, Josko Baša in Jule Zarkovič, v nadzorni odbor Franc Dovč in Jakob Kapej, v ženski odbor Milica Bizjanova za predsednico, za odbornice pa Štefka Zimec in Slavka Otrina.

Ob koncu je pozdravil zborovalce v imenu JPS dr. Sviglja, zaključil pa je zborovanje predsednik Roš s pozivom pevcem, naj vztrajajo na začrtani poti do cilja.

Zanimiva prireditev
AvtoklubaKdo bo zmagal, jadrarno letalo
ali avtomobil?

Med množičnimi gledalci, ki so predvčerajšnjim na praznik občudovali drzne akrobacije jadrarnega letala nad Ljubljano, so bili brezdvomno tudi mnogi avtomobilisti in motociklisti, ki bodo jutri v nedeljo poizkušali svojo srečo in spretnost v lovu za jadrarnim letalom.

Kakor smo že poročali, priredi tukajšnji Avtoklub jutri športno tekmovanje med pilotom jadrarnega letala ob sodelovanju ljubljanskega Aerokluba, in avtomobilisti in motociklisti. Jadrarno letalo bo plovilo v višini 1500 do 2000 m nad Kranjem, kjer bo ob 3. popoldne ob Koprskem mostu blizu Primskovega start. Jadrarno letalo bo plovilo ob menjavanju smeri v prostoru med Kranjem. Kamnikom in Ljubljano ter skušalo najti primeren prostor za pristano. Naloga avtomobilistov in motociklistov bo, da ga zasledujejo, zmaga bi oni, ki doseže kot prvi letalo najkasneje v 15 minutah po njegovem pristanku. Bo to prva prireditev te vrste pri nas. Področje, nad katerim bo plovilo letalo, je na gosto posejano s prilično dobrimi cestami, če iz vzamemo nekoliko slabših odsekov pri Smedniku, kar pa ne more vplivati na potek prireditev, za katero je že mnogo prijavljenec.

Prireditev bo le ob ugodnem vremenu za letanje, odpadla bo tudi v primeru zelo nizkih oblakov. Kakor omenjeno, bo start ob 15. pri Koprskem mostu nad Kranjem. Po tekmovanju se zberejo tekmovalci med 17. in 18. uro v Skarčevni v gostilni Vode, kjer bo podelitev nagrad. V slučaju dvomljivega vremena je vprašati tajništvo Avtokluba, Kongresni trg 1/I., tel. 21-93.

SPORT

Motociklisti so zaropotali

Ljubljanski motociklisti so na dirkališču, kakor znano, lani mirovali in se omejili le na nekaj čestnih prireditev z gorško dirko na ljubljanski Grad. Vzrok za njihovo različen malenkostnih trenjih med odborniki in člani motociklističnih klubov, čemur pa so letos z energično potezo uvidevalnejši sportniki napravili konec, kar je rodilo zopet poživitev motociklističnega sporta. Ze sam nedavni izlet v Trst je te sportnike tako prevzel in jim vplil nove volje, da so takoj začeli misliti na obnovo prireditev na dirkališču ter sklenili imeti svoje prve letošnje dirke v nedeljo 6. junija ob otvoritvi ljubljanskega velesejma. Organizira te dirke »Moto Hermes«, ki je tudi že izdelal podroben načrt in objavil spored dirkališnih točk. Ze sedaj je razen priljubljenega Ludvika Starčiča prijavljenih lepo število dirkačev, tako domačih kakor tudi iz Maribora, Zagreba, Trsta in drugih krajev, kar potrjuje, da bo prireditev precej živahna in zanimiva. Razpisana so za to lepa spominska darila, kakor tudi denarne nagrade. Kdor je na praznik v četrtke opazoval prve treninge motociklistov na Hermesovem dirkališču, je takoj uvidel, da se dirkači z vneto pripravljaljo na bodočo nedeljo. Središče zanimanja je bil letošnji Kranjec, ki je zopet zaželel s svojim motorjem razkopavati progo na ovinkih, da je letelo vseprek. Sveda je imela ta njegova preizkušnja tudi svoj namen. Pardubice na Českoslovaškem, kjer je Starčič predlanskim drago plačal svojo vralomnost, ga namreč kličejo, naj nastopi v mednarodni konkurenci. 6. junija ga bomo torej spet občudovali na Hermesovem dirkališču.

Maribor, 29. maja.

Kakor smo že včeraj poročali, je vladalo za razpravo proti pobreškim morilcem Sternu, Kolleru in Belaku izredno zanimanje. Velika porotna dvorana je bila ves dan nabito polna. Ženske niso bile pripuščene k razpravi. Dopoldne so zasliševali obtožence. Dočim sta Stern in Koller vsaj delno priznala krivdo pri umoru pokojnega Strajnskega, je Belak trdovratno in odločno tajil. Ves čas je zatrjeval, da mu početje soobtožencev sploh ni bilo znano in da ga usodnega dne ni bilo poleg. Nasprotno sta Stern in Koller povsem jasno zatrjevala, da je bil Belak duševni oče umora, da ga je zasnoval in napravil zanj tudi dobro premišljen načrt. Iz izpovedi Sterna je bilo razvidno, da sta se morala Stern in Koller popolnoma pokoravati bolj prebrisane mu Belaku in mu o vsakem svojem koraku poročati. Belak je bil med razpravo silno razburjen. Od časa do časa je prišel jokati in je sploh kazal videz potrtega človeka. Razprava je bila po 13. ko so bili vsi trije obtoženci zaslišani, prekinjena in se je popoldne ob 15. nadaljevala.

Na popoldanski razpravi so najprej zaslišali zdravnika izvedenca dr. Zorjana, ali je Stern duševno bolan, kakor je bilo videti nekaj časa v preiskovalnem zaporu. Dr. Zorjan je izpovedal, da se Stern jasno spominja vseh dogodkov in da je izključena vsaka duševna motnja. Duševna obole-

lost ni bila pristna, ker je Stern popolnoma zdrav in zato povsem odgovoren za svoje dejanje. Sledilo je zasliševanje prič. Zanimivo je bilo pripovedovanje Strajnske sosedice Elizabete Hrasnikove, ki je bila usodnega jutra doma, ko je prišel v hišo oboroženi Stern, je pa takoj nato odšla. Njena izpoved se strinja z izpovedjo Sterna. O strašni najdbi v svojem stanovanju je pripovedovala vdova Marija Strajnsakova, ki je izpovedala, da je Koller večkrat zahajal k njim na obiske in so mu bile zato razmere pri njih popolnoma znane. Zaslišana je bila tudi pokojnikova hčerka, ki je izpovedala, da je imel oče doma okoli 5000 Din gotovine. Po zaslišanju prič so prečitali spise, nakar je državni tožilec Sever v daljšem govoru podrobno orisal krvavi dogodek in zahteval dejanju primerne kazni za vse obtožence. Sledili so govori branilcev odvetnikov dr. Kukovca in dr. Pihlarja, nakar se je senat okoli 18. umaknil k posvetovanju, ki je trajalo eno uro.

Ob grobni tišini je nato predsednik senata razglasil sodbo: Karl Stern, Ivan Koller in Franc Belak so krivi v smislu obtožbe in se zato obsodijo, Stern in Belak v dosmrtno ječo, Koller v 20letno ječo, vsi pa na trajno izgubo častnih državljskih pravic. Obtožena Stern in Koller sta sodbo mirno sprejela, dočim je Belak obupno zatrjeval, da je nedolžen.

Po umoru v Čabračah

Skofja Loka, 28. maja. Zločin v Čabračah, ki nima primere v analih škofjelške kriminalne kronike po svoji grozovitosti, še vedno ni povsem porisan, vendar se sum čim dalje bolj zgošuje okoli aretirane Sinkovčeve žene.

Sinkovčeva, ki je krepka ter robustna žena, še vedno taji vsako krivdo in doslej se ni izpovedala nitiesar bistvenega, kar bi lahko pojasnilo umor. Posebno jo obremenjuje dejstvo, da so našli pod omaro na Sinkovčevem domu skrite okrvavljene nogavice in čevlje.

Sinkovca so pokopali na praznik in je pogreb pokazal, da je bil pokojnik zelo priljubljen v bližnji in daljni okolici. Ljudje iskreno sočustvujejo z nesrečno Sinkovčev družino. Sinkovce je zapustil dva sinova v starosti 22 in 18 let.

Uboj na Orljem

Ljubljana, 29. maja. V mrtvašnici na Rudniku je bila včeraj popoldne obdukcija trupla 50-letnega posetnika Ignacija Pakja z Rudnika št. 94, ki je postal na Telovo ržtev poboja. Pakj je prišel na praznik popoldne v gostilno na Orlje, kjer je naletel na svojega hlapca, 27-letnega Janeza Rojca, po rodu iz Stične. Gospodar je dalje časa sedel v družbi svojega delavca, kasneje pa sta se začela pripravljati zastran zapitka. Pakj je silil Rojca, naj plača svojo ceno, a se je ta uprl. Pakj je nato Rojca nekajkrat pahnul po tleh, nakar se je Rojce dvignil in se umaknil iz gostilne. Pakj jo je ubral za njim, ga na potu proti domu dohitel ter vrzel za njim poleno, ki ga je potegnil iz skladiščne. Takoj nato je pograbil drugo poleno, tedaj pa se je Rojce obrnil in stopil proti njemu. Pakj je naperil poleno proti Rojcu, a ga mu je ta izvil in ga nato udaril z vso silo po glavi. Prebil mu je lobanjo in mu tudi pretrsel možgane. Pakj se je nezavesten zgrudil na tla, dočim je Rojce mirno odšel in se kasneje v škofljici javil orožnikom.

Nezavestnemu Pakju so takoj prihiteli na pomoč ljudje iz gostilne ter iz bližnjih hiš. Skušali so ga spraviti k zavesti, a se jim ni posrečilo. Nesrečnež je kratko nato izdihnil. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico in je sodna obdukcija, ki ji je prisostvoval poleg zdravnikov preiskovalni sodnik dr. Vladimir Velušček, pokazala, da je imel Pakj prebito lobanjo v dolžini skoro 10 cm. Smrt je nastopila že po nekaj minutah, vsled notranjega krvavljenja v možganih.

Rojce se nahaja sedaj v ljubljanskih sodnih zaporih, pravi pa, da se ne čuti krivega, ker se je branil v sili.

Iz Ptuja

Težak je pokče splavarjev. Po Dravi prihaja iz Koroške vsak dan po več splavov, ki imajo za več vagonov naloženega lesa. Tudi včeraj dopoldne je potalo Ptuj več splavov. Najnevarnejša točka za splavarje je ptujski dravski most, ki je lesen. Tok vode je zanesel splav taklo, da se krmar ni mogel več izogniti leseni koči, kjer je splav obvisel in se razbil. Kmalu za njim je priplul drugi splav, ki je prav tako obvisel. Ker je Drava zelo narasla in je zelo deroča, je bila nevarnost za most, zlasti še, ker so splavi zajezili kar tri kose. Nekaj splavar je padel v Dravo, vendar pa so ga z rešilnim čolnom pravčasno rešili. Veliko lesa je splavalo po vodi in je škoda precejšnja. Ostali splav so hitro odstranili ter tako preprečili nevarnost za most.

Zahrbno napaden. Ko se je vračal te dni proti večeru domov 22letni Franc Florjančič, posestnikov sin iz Polensake, je nenadoma počil za njegovim hrbtom na cesti strel, ki ga je zadel v levo roko ter ga težje poškodoval. Oročniki so aretirali neko osebo, ki je osumljena napada. Za načelnika sreskega cestnega odbora je bil izvoljen 26. t. m. dosedanjí načelnik dr. Remec, mestni župan, za namestnika pa štamberger Janko iz Središča in Vršič Ivan iz Sv. Marka.

Z Jesenic

—Tujsko-prometno društvo na Jesenicah. Preteklo sredo zvečer je bil na Jesenicah ustanovni občni zbor Tujsko-prometnega društva, h kateremu je že sedaj pristopilo 53 članov, med njimi več ugodnih osebnosti iz jesenjskih gospodarskih krogov. Za predsednika je bil izvoljen soglasno Božidar Malešič, za podpredsednika Cufer Andrej ml., v odbor Luckman Karol, Kovac Miha, Smolej Janez, Pavlin Franc, Novsak Viktor in Marček Jože, za preglednika računov pa Bertonec Franc in Majer Franjo. Poročilo o pripravljanih delih je podal g. Malešič, daljšje poročilo o bodočih nalogah društva pa g. Andrej Cufer ml. Predvsem se je govorilo o potrebi nabave ter postavitve orientacijskih napisov pred kolodvorom na Jesenicah, na Hrušici in pri sv. Križu, o postavitvi vrtnih klopi in ureditvi raznih potov na desnem bregu Save, o skupnem delu z olesovalnim društvom na Jesenicah s tujsko-prometnim društvom pri Sv. Križu, a sportnimi društvi na Jesenicah in v okolici. Debat je pokazala voljo in prizadevanje vseh prisotnih za doseg ciljev novega društva.

Iz Kranja

ISSK Maribor v Kranju. Jutri ob 17. igra v Kranju eden izmed najodličnejših reprezentantov našega nogometa, dolgoletni resni konkurent v borbi za prvenstvo v dravski banovini. Čeprav se letos v prvenstvenem tekmovanju ni plasiral v finale, — saj dostikrat o vrstnem redu na tablici ne odloča samo znanje, — spada jutranji gost brezdvomno vseeno med prve klube v banovini, po tehničnem znanju posameznikov kot celote gotovo enakovredno novemu prvaku podeževca, pa tudi nikakor slabši od našega lugaša. Vsekakor se obeta naši sportni javnosti iz Kranja in okolice prvovrsten sportni užitek. S to tekmo otvarja SK Kranj vrsto prvovrstnih tekem s samimi renomiranimi klubi iz Maribora, Celja in Zagreba. Ob pol 16. bo zanimiva predtekma.

Občni zbor
bežigrskega
pevskega društva

Ljubljana, 28. maja. Bežigrasko pevsko društvo, je imelo v torek 25. t. m. svoj VI. redni občni zbor v restavraciji g. Rebeca. Občni zbor je bil pokazal sadove mariljevega dela tega mladega društva. Počastil ga je s svojim obiskom tudi predsednik Hubadove župe dr. Svigelj. V uvodnih besedah je predsednik Camernik opisal delo društva in njegovo cilje, počastil spomin E. Adamiča in M. Hubada in se zahvalil vsem podpornim članom in simpatizerjem društva.

Iz tajniškega poročila je razvidno, da je društvo, ki ima 32 pevcev, v preteklem letu priredilo dva samostojna koncerta. Dvakrat je pelo tudi po radiu, sodelovalo na proslavi 70 letnice pok. Mateja Hubada in drugod. Tudi blaginjsko poročilo je ugodno. Čeprav je društvo navezano samo nase in na svoje prijatelje. Vsa poročila so bila sprejeta soglasno in z odobravanjem.

Pri volitvah so bili izvoljeni kot predsednik Camernik Anton, podpredsednik Klemenčič B., tajnik Sinkovec Slavko, blaginjak Jurkas Viktor, kot odborniki pa Žužek, Vran, Kremžar, Janovsky, Klopčič in Zorja.

V imenu Hubadove župe je pozdravil občni zbor dr. Svigelj, ki je izrazil veliko veselje nad tako harmonijo. Ljubenzijo in bratstvom, ki vlada v društvu. Čestil je predsedniku in pevovodji Godcu Janezu k uspehom in želel društvu še zmagovitejšo bodočnost. Pevovodja in kritik Venturini je izjavil, da se v svojih ugodnih kritičnih ni varal in je zagotavljal zboru še lepo prihodnost.

Madrid — mesto vojnih grozot in cvetoče ljubezni

Ljudje so se bombardiranju že privadili, da hodijo v gledališče in kino, čeprav je fronta samo dva kilometra od mesta

»Lidove Novine« priobčujo zanimivo reportažo Jana Dlabaca pod naslovom »Življenje v vojnem Madridu«. Noče se mi iti spat v hotelski sobi visokih sten, iz katerih diha hlad davno nekurjene sobe, piše Dlabac. V razkošni kopalnici, pa naj odpre katerokoli pipo, teče samo ledena voda, kakor bi žuborela neposredno izpod ledu in snega, s katerim so pokriti hribi severno od Madrida. In tako, ko so se po 16urni vožnji z avtom otprli udje malo pretegnili, se mi noče k počitku in kljub pozni noči uri grem se malo na ulice. Pokanje pušč, regljanje strojníc, vmes se razlega gumenje topov istočasno od večih strani. Včasih preleti čez nizko oblačno nebo svetlobna pajklača reflektorja. Kakor da pomete nebosklon, pod katerim bi se moglo pojaviti sovražno letalo.

Mrtve ulice

Oster marec veter žvižga po ulicah in teče po široki Gran Vía liki ledena reka. Hiše mole strmo proti nebu, kjer se zdaj pa zdaj pokaže izza oblakov blede luna. Neskončne vrste šestnadstropnih hiš najbolj gosto naseljenega okraja Madrida so kakor udarjene s slepoto. Kje je ta še nedavni Madrid, valoveč v razgibanem življenju do treh jutraj! Zdaj ni nikjer niti ljudi, po cele črti ure lahko hodiš po mrtvih ulicah, ne da bi srečal živo dušo, če ne ustavi poznega in očitno ekstroizno očitnega popotnika vojaška ali policijska patrulja, zahtevajoča odločno toda prijazno dokumente.

Samo pričakovanje smrti

Kadar postije za hip luna izza težkih pernic črnih oblakov, se prikaže široka, nekje v neskončnosti zaključena ulica v fantastični razsvetljavi. Nebotičnik Telefonicy,



najvišje poslopje Madrida, se dviga liki praviljen stolp nad grebeni nižjih palač, ki so se med njimi nekatere zrušile pod silo nemških in italijanskih bomb. Nočni Madrid ne pozna razgibanega življenja razen na bojišču. Pozna se samo mrzlična napetost in pričakovanje smrti. In zato je treba iti spat enako resignirano, kakor še vedno spi milijon prebivalcev Madrida.

Sivo jutro, nasičeno z ledenim trenutkom, ni vabljivo za ogled mesta niti izza potnih okenc avtomobila. Vendar je pa dobro, če pred oficijelno vožnjo po mestu ozreti na svojo roko malo po Madridu in pogledati, kako živi. Na ulicah je živahno, prevladuje samo vojska vseh vrst in vseh uniform. Posebno pozornost vzbujajo uniforme mednarodne brigade. Večina trgovin je odprta. Socializacija se tu ne pozna tako kakor v Barceloni, tudi izločena okna niso tu tako oblepljena s papirnatiimi trakovi: tu bi to sploh nič ne zaleglo, tu je fronta, kjer se strelja vsak dan, letalski napadi na mesto si sledijo najmanj vsak drugi dan in kamor pade bomba, tam ne mora ničesar rešiti nalepljeni papir. Luk-suznega blaga so polne izločbe, pač so pa zaprte vse trgovine živila, pa naj bodo pekarne, mesarije ali slaščičarne. Po ulicah se pa vije ne ena, temveč več vrst ljudi, čakajočih na moko, kruh ali meso. Tu morajo ženske stati dolge ure, da prinese domov nekaj jestevin. In te vrste so resignirane, redar pride delat red šele 5 minut predno začno izdajati živila. Draguljarne

razstavljajo blesteče zlato in dragulje. Pred njimi se pa odigrava najbolj ljubki prizori slučajnih zaljublencev, največkrat vojaka in njegove izvoljenke.

Ljubezen cvete

V Madridu, kjer živi življenje hazardno igro negotovosti jutrišnjega dne, cvete namreč ljubezen hitreje in strastneje kakor prej. Naleptičene ženske efektne zunanjosti, gologlave in močno podbarvanih oči, kričeče pretegnjenih teles in na visokih petah filigranskih čevljev, čakajo pred temi draguljarnami na tople izraze hvalečnosti ali na darila iz ljubezni svojih ljubimcev. Bara in kavarne, kjer se dobi samo zoperna brozga namestu prave kave in čudna počepna namestu likerjev, so polni od zadnjega kotička; buče liki ulji črnilev in os. Tudi slaba kava in slabe alkoholne pijače v veliki množini človeka razvamejo in opijajo. In česar ne zmore slab alkohol, stori erotično ozažuje, vedno bolj prenasličeno s hlinjeno in izbičano pohotnostjo žensk, hitečih za pustolovskim in vojnim življenjem prav do sosesčine bojišča. Tramvajji vozijo enako počasi, podzemna železnica kakor da bi ji ne pretlila vsak hip nevarnost, da se bo na nekem koraku pred vlakom udrla zemlja v predor ali pa da ne prileti bomba naravnost v zaseden vagon. Tipični značilci čevljev sede še vedno mirno nad čevlji, hoteli pričarati iz njih čudežen madridski lesk.

Ljudje so se privadili grozotam

Naj si kjerkoli v Madridu, nikjer nimaš nad 2 kilometra do bojišča, kjer se bije boj noč in dan, neprestano, v nesluhnihih sledkih in z negotovo srečo. (Reportaža je bila pisana v marcu; zdaj fronta ni več tako blizu mesta. Op. ured.) In to je tisti poseben presenetljiv vtis, ki ga imaš od prvega dne na ulicah Madrida: to je slika velikega mesta, živčnega povsem normalno življenja sredi najstrditeljše vojne — ne na njeni periferiji, temveč neposredno v nji. Ali je to pogum prebivalstva ali samo topa resignacija? In vendar so vzbujale prve na Madrid padajoče bombe baše strasne prizore strahu in groze. Toda prebivalstvo se je kmalu privadilo. In zdaj se igrajo otroci enako radostno po razdiranih parkih, kjer s onajlepša drevesa raztrgane igra in granate kakor da ne doni v njihove igre neprestano grozeče bobnenje topov sem od Manzanarese, Las Rosasa, vseučiliškega okraja ali toledskega mostu, kakor da bi vsak hip ne moglo vreči visoko leteče letalo na zemljo več sto kilometrov bomb in granat, ter izpremeniti nevarnosti in življenja v najsurovejšo klavnico.

Madridčani baše sploh ne slišijo več bučanja vojne, spremljajočega njihovo vsakdanje življenje. In kadar se začne na ulici zbirati grude ljudi in ozirati v nebo, kadar zatulijo sirene, naznanjajoče sovražno letalo nad Madridom, že davno nihče



Del Madrida po bombardiranju iz zraka

več ne beži v zaklone in kleti, mimogrede rečeno mnogo nevarnejše življenje nego bivanje na ulicah, temveč gruča naraščajo in se ozirajo proti nebu, pod katerim začno eksplodirati beli oblaki protiletalskih šrapnelov madridske obrambe. Zares to je tako krasen pogled, da se niti tujec ne zaveda dejanske nevarnosti kakor ne vidi na prvi pogled resničnega trpljenja in bede Madrida.

Živila se tehtajo

Sele od domačinov izve, da čakajo v teh vrstah pogosto vso noč zlasti pozimi, ko se dobivali na rodbino pet kilogramov premo-ga in dva kilograma drv. Šestlanska družina ima pravico do 300 gr sladkorja, 150 gr kave, 900 gr mesa, poldruga litra olja, 1.200 gr kondenziranega slanekega mleka, 1050 gr riža, 3 kg kruha in toliko svežega sadja dnevno, največ pa seveda po marant. Vsaka teh porcij se lahko zamenja za drugo jestvino ali pa se to mora zgo-diti če je te ali one jestvine premalo. Tako se dobi poldrug kilogram krompirja namestu 1050 gr riža, 150 gr sira namestu mleka. Toda to so vse samo teoretične številke. Pridejo nepredvidene okoliščine, recivke ofenziva, Franco obstrlejuje cesto, po kateri dobiva Madrid živila, nastane ovira v prometu, recimo pomanjkanje bencina in Madrid mora en dan ali dva gladovati, ljudje dobe samo polovične porcije ali pa še manj. Pa tudi ta dala prenašajo Madridčani raje in lažje, nego evakuacijo. In vendar ni drugega izhoda. Madrid je še vedno preobleden. Za mesto v prvi bojni črti je tu preveč civilnega prebivalstva, kar otežkoča dobro organizacijo aprovizacije in varnosti.

Je se že skromno

Svobodni ljudje se prisilno hranijo v javnih kuhinjah, kjer dobiš obed ali večerjo za poldrugo pepeto. Ni to mnogo za to kar dobiš, pa tudi dovolj za španske razmere, ker je revolucija potisnila cene na minimum in ker ne dobiš v hotelih dražje penzije od 25 pezet. Čeprav je stala pred letom dni ista penzija do 60 pezet pri štirikrat višjem tečaju. Tudi so seveda okazani na hotele, ki so enako kakor vse trgovine pod državnim nadzorstvom. Toda splošno se je v Španiji že skromno. Vojna in socializacija sta posegli v stare tradicije in običaje. Zajtrk? Skodelica kave ali čokolade (ponjeto pa samo eno, kajti te goste, neprijetne dišeče kaše, vroče še pol ure potem, ko so ti jo prinesli na mizo, ne more na želodec dobro prebraviti) in žemljica. Ne žemljice, temveč ena sama žemljica, tudi močno vojna. Obred te ne preseneči niti po razpoložnosti in množini, niti po kakovosti. Navadno dobiš zvrhan krožnik goste juhe, da se je največ mahljen kosček zelo slabega mesa z makaroni, žličniki ali drugo prikuho, večina močno razkuhanim sočivjem in ponesrečeno vojno močnatno jedjo ali pa samo veliko, lepo pomarančo. Večerja je navadno brez juhe, zato pa dobiš dve pomaranči. Razen obeda in večerje ne dobiš nikjer ničesar. Madrid je izčrpan, trpi lakoto. Za te zajtrke, obede in večerje se mora gost točno prijaviti hotelski upravi in če pride le četrt ure prepozno, mu sploh ni treba sesti za mizo, ker ostane itak brez zajtrka, kosila in večerje. Tako žive po hotelih tudi premožnejši svobodni Madridčani.

Ljudje se skrivajo v podzemni železnici

So pa tudi Madridčani, ki žive mnogo težje življenje. Iz mestnih okrajev, izpo-

v vlake podzemne železnice ali izstopajo iz njih in teh neprostovoljnih prebivalcev madridskega podzemlja. Dva ali tri dni traja, predno si izbere Franco za cilj bombardiranje drugega okraja. Potem pa pridejo ti ljudje iz svojih skrivališč, da se prepričajo, ali bodo mogli še kje stanovati ali pa so ostale od hiš, kjer so stanovali, še razvaline, pod njimi pa to, kar so nazivali svoje imetje.

Življenje na ognjeniku

Ali hočete priti s tramvajem, avtobusom ali podzemno železnico naravnost na bojišče? Nič ni lažjega. Peljete se do končne postaje, prav za prav do tja, kjer se mora prometno sredstvo obrniti, zavijete za bližnji vogal in če prekorate šestkrat meander granitnih barikad, naletite že na vojaka, ki stoji tu s puško ob nogi in vam poroče dobrodošlico: Pozor, tu je življenje krogle! In res, v naslednjem hipu udari ob tla. Razletela ali odbila se je sovražno krogla. Nekaj sto metrov od tod pa hodijo ljudje v gledališče in kinematografe, ki igrajo nepretrgoma od desetih dopoldne do pozne noči.

Ulice so polne promenirajočih ljudi, kavarne polne do zadnjega kotička, zvočniki tulijo najnovejša poročila z bojišča, oddaljenega samo dva kilometra. In v to zadnji v naslednjem hipu najnovejši filmski šlager. Življenje na ognjeniku, o katerem ne veš, kdaj odleti v zrak. In zato se živi dozdnevno mirno, toda hitro. Tu cvete tudi najstrašnejša vojaška ljubezen brez jutrišnjega dne, kajti danes ponoči bo polna luna in jasno torej tudi letalski napad na Madrid? In kdo ve? ... Naj živi življenje, ki bo trajalo morda samo še nekaj ur. Bitvo, ki dela po najnovejšem madridskem slagerju življenje v Španiji in zlasti v Madridu življenje, je vino, ljubezen in tobak, ki ga je tu še dovolj, čeprav je zelo slab. Toda pod oblaki bombarderskih letal in pod ognjem Francovih topov teknejo človeku tudi najslabši užitki.

Presenetljiv učinek listnega zelenila

Med biokemike, ki se že več let prizadevajo sestaviti umetno listno zelenilo po kemičnem vzorcu, odkritem po Karrerju, spada tudi nemški emigrant dr. Paul Rothmund. Na kongresu ameriškega kemičnega društva v Chapel Hillu je dr. Rothmund predaval o presenetljivih izkušnjah z nekaterimi izmed 70 razkrojnih produktov, pripravljenih v celoti iz klorofila. Eno teh sestavin zadostuje vzbujati živali ali človeku v delih miligramov, pa je s tem že obsojeno dotično bitje na življenje v temi.

Dr. Rothmund je delal najprej poskuse s podganami. Dokler je držal podgane v temi, jim ni bilo nič. Kim jih je pa prinesel na svetlo, so čez nekaj ur poginile. Potem je pa previdno preizkusil to snov na sebi in na svojem tovarišu kemiku. Posledica je bila, da sta morala oba ostati v temi. Njegov tovariš, ki je vzel večjo dozo, je moral ostati v temi celih deset mesecev. Čim je le malo pogledal na svetlo, mu je zatekel obraz, dobil je silne krče in lasje so mu izpadli v celih šopih.

Kitajska vina

Kitajci dajejo prednost alkoholnim pijačam lastnega izdelka pred francoskimi vini in med angleškimi narodi tako priljubljenim whiskyjem. Na Kitajskem je najpopularnější liker Mui Quei Lu, izdelan iz sokov rožnih listov in riževega alkohola z mnogimi drugimi primesmi. Ta liker je blede zelene barve in prodajajo ga v okroglih steklenicah. Po okusu spominja na to-kajsko vino. Drug liker je izdelan iz kosti tistinskih tigrov, ki se več mesecev prazijo na soncu. Potem namočijo kosti v rižev alkohol, kjer ostanejo okrog 15 let, da se povsem razkroje. Tako nastane poseben močno vino.

Znano je tudi kitajsko vino in kininove skorje Na-Ka-Pei, čigar sestav je pa tajna izdelovalcev. Zelo odlični Kitajci pogosto svoje goste z Jak-Low ali drugim vinom, narejenim doma. Po kakovosti vina ali likerja spoznaš na Kitajskem tudi družaben položaj rodbine.

Morje preletel, pa ga ni videl

Letalec Dick Merrill, ki je z Jackom Lambom preletel pred svečanostmi kronanja iz Amerike v Anglijo in se že v petek zopet spustil z letalom na razmočeno letališče v Floyd Bennettu, se je na zanimiv način vpisal v zgodovino letalstva. Bil je namreč prvi prekoatlantski letalec, ki mu ni šlo za rekord, temveč samo za hitro poročanje. Bil je letelci kurir v službi fotoreportaže. V London je prinesel kmalu potem, ko so prišli v Evropo po kablu prvi nenasj posnetki o katastrofi zrakoplova »Hindenburg«, veliko pošiljko neposrednih kopij posnetkov strašne nesreče. V Londonu

si je privoščil samo toliko počitka, kolikor so rabili fotografirati časa, da so uredili in razvili svoje posnetke, potem se je pa lakotno vračal s posnetki proti ameriški obali, kar morje je srečno prispel. In kakor je že naveda, sta se pridružila Merrillovemu kurirskemu uspehu še dva slučajna sporna uspeha. Merrill je prvi letalec, ki je preletel Atlantski ocean v obeh smerih v pldnem tednu in ki je letel od irske obale do Amerike nad morjem, čigar gladine vso dolgo pot ni videl. Letel je namreč kar na slepo srečo ves čas v višini kakih 1.500 čevljev in morja pod seboj v dežju in megli sploh ni videl.

ZGODOVINSKA

Nedavno sem srečal v kavarni sošolca, ki je profesor zemljepisa in zgodovine. Sedel je zatopljen nad zemljepisom Francije. Kaj delaš? — sem ga vprašal.

— Pomisli, čital sem v Gindehyjevi »Zgodovini III. del, da je bil Ludvik XVI. poročen z Marijo Antoinetto v Notre-Dame. Zdaj pa že dve uri iščem na zemljevidu Francije tla vražji Notre-Dame, pa ga ne morem najti.

MED KONJSKIMI MESETARJI
— Čuj, prijatelj, kaj se mi je zgodilo. Konj, ki sem ga kupil od tebe, je poginil.
— Beži no, to je pa res čudno. Dokler je bil pri meni, ni tega nikoli storil.

Radioprogram

Nedelja, 30. maja.

8.00: Vesel nedeljski pozdrav (plošče). — 8.30: Predlovaža za dame in gospode (vodi g. Prof. Lovbovšek). — 9.00: Cas. poročila. — 9.15: Čitarski koncert gdnice Elvire Zadavec. — 10.00: Verski govor (g. Jože Jagodica). — 10.15: Prenoš cerkvene glasbe iz cerkve sv. Cirila in Metoda. — 10.45: Plošče. — 11.00: Prenoš akademije iz Uniona; proslava majske deklaracije. — 12.30: Trboveljski pevski »Jazz-kvartet«. — 13.00: Cas. vreme, poročila, spored, obvestila. — 13.15: Trboveljski pevski »Jazz-kvartet«. — 16.00: Kar imamo, lo vam darimo (plošče po željah). — 17.00: Kmet. ura: Gospodarski pomenki. — 17.30: Prenoš akademije iz Zidanega mosta: Labiski: Venec. ruskih pesmi (žel. godbal), Rubinstejn: Romanca. Čajkovski: Andante cantabile iz V. simfonije (g. Naverčnik) — violina. Humoriščen govor: g. Deisenberger govori o izdarnomskih lovcih. gg. Selje in Udovci izvajata narodne pesmi in ples na harmoniki in na citrah. — 19.00: Cas. vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: Etnografski muzej (dr. Borivoje Drobnjakovič) iz Zgb. — 19.50: Prenoš majniške pobožnosti iz trnovske cerkve v Ljubljani. — 20.20: Slov. božja polja: Legenda o Črni gori pri Ptuj. Napisal Niko Kurel, izvajajo članj rad. igr. druž. Vodstvo: Ivan Pengov. — 20.50: Zabaven koncert radjanskega orkestra. — 22: Cas. vreme, poročila, spored. — 22.15: Prenoš iz nebotičnika. — Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 31. maja.
12.00: Valčki in polke (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Cas. spored, obvestila. — 13.15: Opoldanski koncert radjanskega orkestra. — 14: Vreme, borza. — 19.00: Cas. vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Zabavni zvočni tednik. — 20: Harmonika (plošče). — 20.10: Sanacija bratovskih skladnic (Rudolf Smarsu). — 20.30: IV. ura francoske moderne klavirske glasbe, predava in izvaja na klavirju g. L. M. Škerjanc. — 21.30: Koncert mandolin (plošče). — 22: Cas. vreme, poročila, spored. — 22.15: Lahka glasba (radjaski orkester). — Konec ob 23. uri.

Torek, 1. junija.
12: Operni odlomki (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Cas. spored, obvestila. — 13.15: Opoldanski koncert radjanskega orkestra. — 14: Vreme, borza. — 19.00: Cas. vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Zabavni zvočni tednik. — 20: Harmonika (plošče). — 20.10: Sanacija bratovskih skladnic (Rudolf Smarsu). — 20.30: IV. ura francoske moderne klavirske glasbe, predava in izvaja na klavirju g. L. M. Škerjanc. — 21.30: Koncert mandolin (plošče). — 22: Cas. vreme, poročila, spored. — 22.15: Lahka glasba (radjaski orkester). — Konec ob 23. uri.

Sreda, 2. junija.
12: Glasba južnih Slovanov (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas. spored, obvestila. — 13.15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). — 14: Vreme, borza. — 19: Cas. vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Sah. — 20: Josephina Baker (plošče). — 20.10: Kako potujemo (g. Janko Siherl). — 20.30: Vesel večer: Sodelujejo — Jožek in Jekel in radjaski orkester. — 22: Cas. vreme, poročila, spored. — 22.15: Akademski pevski kvintet. — Konec ob 23. uri.

Četrtek, 3. junija.
12.00: Virtuozni igrarji (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas. spored, obvestila. — 13.15: Opoldanski koncert radjanskega orkestra. — 14: Vreme, borza. — 19: Cas. vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Zabavni kotiček. — 20: Koranice (plošče). — 20.10: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarik). — 20.30: Iz vseh krajev Slovenije. Sodelujeta pevski zbor Sava in radjaski orkester. — 22: Cas. vreme, poročila, spored. — 22.15: Za ples (plošče). — Konec ob 23. uri.

Molčeci maščevalci

Roman

— No, torej Harris, kakor ga bom odslej nazival, in jaz sva delala skupaj zadnja leta tu v Londonu, dokler nisva srečala oba gosposodične Daisy Sallineyve. Pred mnogimi leti je bil storjen v Ameriki umor, zaradi katerega je bil obsojen nekdo drugi, čeprav sem bil morilec jaz. Harris je to vedel in prisilil me je, da sem mu dal pismeno priznanje, ker me je hotel imeti v rokah.

Govoril je mirno, kakor da govori o vsakdanjih rečeh. — S tem priznanjem me je hotel prisiliti, da bi se mu umaknil in da bi lahko sam lažil za gosposodično Sallineyve. Ker sem pa dekleta iskreno ljubil, sem ... No, torej, ko sem tistega večera zagledal avto s Harrisom, ki je sedel v njem in spal, sem ga ustavil in odprl odprl vrata. Možu, ki je živel kakor jaz, je bilo delo trenutka zabosti ga z bodalom, raztrgati mu ovratnik in nategniti na glavo masko, potem pa zagnati krič in vik. — Tako je bil storjen zločin, gospoda, in nihče bi ga ne bil pojasnil, da se nisi vmešal v to ti. — je pripomnil obrnjen k »Molčecemu maščevalcu«.

51 Bilo je jasno, da je moral napeti vse sile, da je lahko opisal umor. Opetovano se je opotekel, kakor da je bolan, končno se je pa zgrudil.

— Tu se ne da nič storiti, — je dejal »Molčeci maščevalec«. — Videl sem, kako se je zastrupil, toda po mojem mnenju je to zanj še najboljšje ...

V sobi je bilo vse tiho. Japonec se je zvijal na tleh v silnih mukah, oči so se mu bolešno svetile in prepozno so okrog njega zbrani spoznali, kaj namerava. Neopaženo je pobral samokres, ki ga je bil izpustil iz roke. Počil je strel in v naslednjem hipu je omahnil »Molčeci maščevalec« v Billovo naročje. Japonec se je porogljivo nasmehnil, potem se je pa še enkrat krčevito stresel in nepremično obledel.

»Molčecega maščevalca« so odnesli na divan, kjer je zdaj ležal naslonjen na Billov čuden jasen smehljaj mu je zaigral v očeh, ko se je ozrl na mladega advokata. Potem je pa segel z drhtečo roko v žep in potegnil iz njega pismo. Bil ga je vzel — naslovljeno je bilo nanj.

— Stul sem to, — je zašepetal ranjenec s pomajajočim glasom.

Potem se je pa začel tih, porogljiv smeh, ki ga je Bil tako dobro poznal.

— To pot me je zadel — ne, nobenega zdravniška — takoj bo konec, to dobro čutim.

Prijel je Billa za roko in mu je rahlo stisnil, potem je pa nekaj časa nepremično ležal. Misliti so, da je bil mrtve. Naenkrat je pa odprl oči in spregovoril razločno:

— Storil sem, kar sem mogel ... Zbogom, Bil — in pozdravite ... To so nehoti zadnje njegove besede. Zastokal je, omahnil nazaj in obledel nepremično.

»Molčeci maščevalec« je bil mrtve.

XXV.

Dick Holburn je storil s svojima detektivoma, kar je bilo potrebno. Bilh ni imel tu nobenega opravka več, zato je odšel iz doma princa Le Jinga. Njegova prva in edina misel je bila priti čim prej k Daisy in povedati ji, kaj se je zgodilo. Saj je živila v neprestanem strahu in napetosti. Toda zdaj je bilo vse pojasnjeno in zdaj ... zdaj ... Vse je zavalovilo v njem od radosti pri tej misli.

Sedel je v avtomobilu in baš je hotel pognati motor, ko se je spomnil, da ima v žepu pismo »Molčecega maščevalca«. Brž ga je potegnil iz žepa in jel čitati:

»Gospod Morran!

Prav kar sem zvedel, da nameravate jutri pose-titi princa Le Jinga. To je nehoti pospešilo moje načrte tako, da sedim zdaj pomoči in Vam pišem samo kratko pojasnilo, da boste razumeli, kar Vam še ni jasno. Če bom preživel srečanje, do katerega mora priti, ne dobite tega pisma, toda zdi se mi, da to ne bo zgodilo. Zato čujte:

Od svoje mladosti sem bil lahkoživec, ki je pog-nal veliko premoženje. Posledice burnega življenja čutim še zdaj. Zato pač ne bo nobene škode, če umrem.

Ljubil sem samo enkrat v življenju in sad te

ljubezni je bila hčerka, ki sem jo — ko se je vse sesulo in sem pobegnil v Ameriko — položil pred vrata doma njene matere, kjer so jo sprejeli. Ta otrok je bil pozneje ljubezen mojega življenja in moja najbolj vroča želja je bila vedno, da bi bil moj otrok srečen.

V Ameriko sem prispel z dvema recimo tovarišema. Bila sta Sammy Wimble in Japonec Jing. Čudno naključje usode je hotelo, da sem tam kmalu odkril zelo bogat vrelce nafte. Toda nekega dne je bil v naši naselbini storjen zločin. Bil sem obdolžen umora in moja tovariša sta pričala proti meni. Harris se je hotel nedvomno polastiti vrelca, a Jinga je imel v svoji oblasti, kakor sem zvedel pozneje, ko sem prečital njegovo pismeno priznanje, da je morilec on.

Dvajset let sem prebival v ječi in ko sem prišel iz nje, je bila moja prva in edina misel osvetiti se podlima tovarišema, ki sta me bila spravila v ječo, potem pa še okradla. Tako se je Harris polastil svežnja pisem. Kdo bi mu mogel to zameriti? Sledovi so me privedli najprej k odkritju umora izumitelja gumaste maske, potem so pa vodili proti Londonu. Že enkrat sem deloma razumel, kaj se je bilo zgodilo, med drugim tudi to, da se skriva Harris tu pod masko. Prispel sem v London in našel oba bivša tovariša — milijonarja Harris in japonskega princa Le Jinga.

Potem je pa prišel zagoneten umor — ker je bil umorjenec ovratnik raztrgan, sem takoj zasluhtil, kdo tiči za tem zločinom. In od tistega trenutka sem se nazival »Molčeci maščevalec«.

Še ena kolektivna pogodba

Ljubljana, 28. maja. Pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe v stavbi stroki so se zavlekla nad 5 mesecev. Sproti smo poročali o njih, ker je stavbna stroka ena izmed najzavnejših gospodarskih strok in ker je od njenega razvoja odvisna eksistenca neštota delavcev tudi drugih strok, ne je stavbne. Nekateri celo pripisujejo negotovosti, ki je vladala pred podpisom kolektivne pogodbe, da se letošnja stavbna sezona doslej ni še bolj razmahnila. In v resnici, če se oziramo na nešteta trume delavcev, ki hodijo od stavbišča do stavbišča za zaslužkom, moramo priznati, da je stavbni del še mnogo premalo, da bi lahko dobili vsi delavci delo. Tako se n. pr. oglašajo delavci pri gradnji goranske ceste v Šiški dan za dnem v celih procesijah in prosijo za delo.

Sklenitev kolektivne pogodbe za stavbno stroko, ki zaposluje pri nas skoraj največ delavcev, pomeni v resnici lep napredek v socialnem pogledu in sicer zato, ker nova pogodba ureja delovne pogoje za vso hano-vino. Naglasiti je treba, da takšne pogodbe še nimajo v nobeni banovini. Seveda si je delavstvo ohetalo od pogodbe mnogo več kakor je doseglo. Zlasti se je zavzemalo za njevalizacijo med s povisanimi cenami življenjskih potrebščin. Toda meze se po novi pogodbi niso povisale, odnošno prilagodile cenam življenjskih potrebščin, kakor je delavstvo zahtevalo.

Pogodba je pa prinesla kljub vsemu delavstvu marsikaj v izpopolnitve socialne zakonodaje. Urejena so mnoga vprašanja socialne zaščite, ki bi sicer ne bila še dolgo. Stavbno delavstvo si bo lahko volilo obratne zaupnike po novi pogodbi. Prej je bila izvolitev delavskih zaupnikov v stavbni stroki otežena, ker so bile volitve v začetku leta, ko se stavbno delavstvo po večini ni zaposlilo. Delavstvo pa bo vedelo tudi dobro ceniti novo pogodbo, ker se bo po nji znatno izboljšal socialni položaj delavstva na področju — zlasti v Prekmurju —, kjer doslej sploh še niso imeli primerne kolektivne pogodbe in kjer so bile delovne razmere še v splošnem neurejene.

Pogodbo so podpisali v sredo v Delavski zbornici zastopniki delodajalcev združenj, zastopnik Delavske zbornice in zastopniki štirih delavskih strokovnih organizacij. V veljavo bo stopila 4. junija; prej jo mora še potrditi banska uprava. Ker ima nova pogodba okvirni značaj, še niso po nji definitivno določene meze skupin delavstva, ki ima navedeno nekoliko boljše mezo kakor nekvalificirani delavci, a vendar ne spada med kvalificirano delavstvo. Delovni pogoji za to delavstvo bodo urejeni s posebno pogodbo. Prav tako bodo urejeni delovni pogoji s posebnimi pogodbami za delavstvo, zaposleno v kamnolomih in opekarnah, za fasaderje in kamnoseke. Pogajanja se bodo začela prihodnje dni.

Iz Zagorja

— Požar je posestniku Verboletu Ferdinandu na Izlakah uničil kozolec in hlev. Škode je okrog 10.000 Din. Domnevajo, da je ogenj zanehala iskra iz dimnika bližnje stanovanjske hiše.

— Surov napad je izvršil čestni delavec B. Jože iz Podkraja. S pretežno je izvršil iz gostilne Borštek v Toplicah rudniškega delavca Mirka Grčarja iz Poljske vasi in ga obdelal z boksaljem po glavi, da se je nezavesten zgrudil v mlaki krvi.

— Apneničarji so dosegli zboljšanje svojih mezd. Posebno važna je odločba, ki zagotavlja vsem, ki bodo odpusteni zaradi nastavitve sezonskega dela, namestitve v isti kategoriji in sicer prvenstveno, čim se delo zopet začne.

— Nov občinski sluga. Na zadnji seji občinskega odbora je bil kot edini prošilec za razpisano mesto naslavljen domačin Iv. Mihevc in sicer s 1. junijem.

— Volitve v kmetijsko zbornico. Občina je imenovala za volilce v Kmetijsko zbornico gg. Ivana Hraselja, Alojzija Klemba sa, Rudolfa Drnovška in Franca Brvarja.

— Vlom. V petek je med polnočjo in 2. uro ponoči v vili neznane v srambo rudniškega delavca g. Flereta Franca v koloniji. Odstranil je z okna šipo, zlezel v srambo in odnesel lonec, v katerem je bilo 34 kg masla, podobno lonec s 4 kg masla za nameček pa še hlebec kruha.

— Domača podjetnost. Brezposelna delavca Groznik in Farink sta si v zimskih mesecih sestavila komplicirane etlave, na katerih sta pred kratkim začela izdelovati trpežne in prav lepe preproge. Tako sta si skušala pomagati iz svojega položaja in upata, da si bosta s tem prislužila vsaj toliko, da bosta imela kos kruha in jima ne bo treba čakati priloženosti za službo.

— Zaključek strokovne obrtno-nadaljevalne šole bo v ponedeljek, 1. junija. Te dni so bili zaključni izpiti, ki so pokazali prav lepe učne uspehe gojencev.

Iz Poljčan

S seje občinskega odbora. Pretekli terek je bila občinska seja. Na dnevnem redu je bila med drugim volitev volitev v kmetijsko zbornico. Izvoljeni so bili: Kitec Simon za Hrastovec, Potisek Janez za Kočno, Hauptman Ivan za Poljčane in Trunkl Ivan za Stanovsko. V smislu § 90 zakona o občinah je bila določena doklada k plači občinskih uslužbencev 200 din na mesec. Umaknjen je bil predlog za preključno postopanje posestnika Tancerja iz Brezja Zaradi prece-litve občinskih prostorov je potrebno, da se nabavi nekaj nove opreme, kar bo kot naj-nižji ponudnik oskrbel mizar Urlep iz Brez-nice. — Da se prepreči prehitra vožnja z motornimi vozili po kraju se namestijo svarilni napisi v Peklu in Poljčanah. — Za občinskega cestarja za čiščenje jarkov na Stanovskem in Breznici se določa Bauer Ivan iz Stanovskega. — Občani se opozarjajo, da je na osnovi čl. 67. zakona o notranji upravi na dan rekrutovanja prepovedano točenje in oddaja alkoholnih pijač rekrutu-m in spremljevalcem v vseh obratih kra-jev, skozi katere potujejo. Prepoveduje se im tudi pijače, zlasti žganje nositi s seboj. Prekršitev naredb se kaznuje od 10 do 500 din ali z zapornim od 1 do 10 dni. Nabori za občino Poljčane bodo 4. junija v Slov. Bistrici.

Izprememba voznega reda na avtobusni progi Ptuj—Ptujška gora—Makole—Poljka-ne. Po novem voznem redu, veljavnem od 22. maja, odpelje avtobus s poljčanskega kolodvorca ob 6.9, 16.32 in ob 18.56, pripe-pa iz Makol odnosno s Ptuja v Poljčane ob 5.16, 14.47 in 18.35. Po 15. juniju bo vozil ob nedeljah in praznikih po potrebi tudi v Rogaško Slatino.



Naš ponos

Zavrgli smo stare stroje, a s pomočjo novih, najmodernejših, izdelujemo tako obutev, da moremo, bodisi v kvaliteti ali v izdelavi tekmovati z ameriškimi proizvodi.

Naše trgovine so založene z novo vrsto moških polčevljev, h katerim je priloženo kopito, nova LORD krema, flanelasta krpa za čiščenje in vezalke. To vse do-bite za ceno

DIN 199.—

Obiščite našo prodajalno in po-merite si naše zadnje modele! Neutrudljivo delamo na tem, da izpopolnjujemo našo proizvodnjo in tako moremo zadovoljiti najboljšega gospoda z najfinejšim okusom.

Bata

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda Din 1.—, davek posebej
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

MNOGO CENEJE
in boljše si nabavite vse vrste oblik in perila pri
P. R. S. K. E. R. J. U.
Sv. Petra cesta 14

50 PAR ENTLANJE
azuriranje, vezanje zaves, perila monogramov, gumbic. Veli-ka zaloga perja po 6.75 Din
Julijana G. Gosposvetska 12.

NOVOST ZA DAME!

Irajno ondulacijo izvršujemo na najnovejšem ter na najlažjem aparatu, kar jih je do danes naredila moderna tehnika. Uspeh za vsake lase garantiramo. Pre-ričajte se in boste preseene-čeni. Frizerski salon »RAKAR«, Prešernova ulica 9, dvorišče, nasproti slaščičarne Košak.
24. L.

KOPALISCE GLEICHENBERG
Stajerska

Neprekosljivo pri katar-rih, astmi, emfizi, srčnih bolečinah. — Edinstvena klima, preizkušeni zdravi-tilni viri, prirodne ogli-ko-vo-kislo kopeli, pnevmatične kabine, inhalato-riji. Sezona maj — september. Celoten pen-sion od 6 šilingov. Zahan-je prospekte. 22/L.

KLIŠEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

»ZENSKE IN MENIHI«
Kalinikov roman vez. II. 50 Din, dokler zaloga. Naroča-se: Pezdur, Ljubljana, poštni predal 335.
1491

PRODAM
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

SVEŽE ČESNJE
la. kg po 4 in 5 Din. Franko kolodvor pošlja po 50 kg v košaricah G. DRECHSLER, Tu-za.
1463

Motorni čoln

»HP 4«

se takoj proda. Poizve se pri oskrbniku sportnega kluba na Ljubljani.

B. RANGUS
zlatar, KRANJ

Ure • zlatnina
Zahtevajte cenik

PRODAM
2 stekleni omari in 2 stekleni viseči omari. Naslov v upravi.
1492

POHISTVO, PREPROGE
itd. se zaradi celitve takoj po-ceni proda. Gradaška ulica št. 8. I. nadst. 1479

»ZVONCEK«
terpentini milo se vedno po 5 Din na stojnici na Vodnikovem trgu (poleg čevlarskih stoj-nic). 1487

TRACNO ZAGO
(Bandsäge) leseno in transmi-sijo, dobro ohranjeno, prodam po nizki ceni. Natančni pogoji pri Jože Pertnelj, mizar, Skof-ja Loka. 1490



Naši vozički so na patentiranih krogličnih ležiščih.

S. REBOLJ & drug
GOSPOSVETSKA C. 13

KUPIM
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

VLOŽNO KNJIZICO
Ljubljanske kredite banke. 50 ali 100.000 Din kupim. Ponud-be na podružnico »Jutra« v Celju pod »Bankac«. 1477

Inserirajte v „Slovenskem Narodu“

ZA VODNO NAPELJAVO
ter klosete in kopalnico kupim reči skupno ali posamič. Ponudbe pod »Staro ali novo« na upravo »Sl. Narod«, 1485

ŽENITEV
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

ŽENITEV
Gospod srednjih let, samosto-jen, v dobri poziciji želi po-ročiti temu primerno gospo-dinjo ali vdovo. Dopise po-slati na upravo »Slov. Narod« v Ljubljani pod »Lepla bodočnost«. 1494

DOBROSRČNO DAMO
ludi starejšo, ki bi mu omogo-čila dovršitev študija, želi spo-znati skromen akademik. Že-nitev in izključena. Dopisi na upravo »Slov. Narod« pod: »Povračilo«. 1478

STANOVANJA
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

OPREMLJENO SOBO
oddam najrajši starejšemu go-spodu s hrano ali tudi brez. Naslov v upravi »Slov. Narod«. 1489

POSEST
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

PRILožNOSTNI NAKUP
Hiša ob državni cesti z vrtom, 2 sobama, kuhinjo, kletjo, pro-storno mizarsko delavnico s kombinirano strojno, trčno žago in elektromotorjem napro-daj. Vprašajte: Pavel Pivetz, Zg. Poljskava. 1426

POUK
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPIŠNI POUK
(po desetprstnem sistemu). Večerni tečaj od 6 do pol 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer za začetnike in izvežbance. Te-čaj se vrše 1 do 3 mesece. Na razpolago so stroji raznih sistemov. Vpisovanje dnevno od 6. do pol 8. ure zvečer. Pri-četek pouka 4. junija. Najniž-ja solnina: učna ura 2 Din. — Christofor učni zavod, Domo-branska cesta 15. 1486

Novo urejena gostilna, Jegličeva 5

toči prvovrstna štajerska in znana dalmatinska — biševačka vina:

Crno in belo čez ulico Din 8.—	Rizling	Din 9.—
Vugava, stara trta « 10.—	Šipon	« 10.—
Plavac (opolo) « 10.—	Tropinovec pristen 45% 24.—	
Dingač « 10.—	Slivovka stara 46% « 28.—	

Za postrežbo jamči **KRAKER.**

Svinjsko mast

CISTO, SPECIJALNO RAFINIRANO, soljeno slanino, krušno slanino kakor tudi vse ostale mesne izdelke najboljše kakovosti dobavljajo po najnižjih dnevni cenah

◆ **PREDOVIĆ a.d.** BEOGRAD, Braće Jugovića 17
ZAHTEVAJTE PONUDBE!

CIVILNO-INŽENJERSKA PISARNA
ING. ANT. ŠTEBI
LJUBLJANA — Aleksandrova c. 4

izvršuje projekte in proračune za strojne in električne naprave, predloge za racionalizacijo obratov, nadzor-stva pri novih napravah in preureditvah, ekspertize itd.

ČATEŠKE
TOPLICE
pošta Brežice, železniška postaja Brežice in Dobova, najbolj vroči 55° C radioaktivni vrelci v dravski banovini. Sezona od 1. maja do 30. septembra — v pred in posezoni znatni popusti. Zadrževanje prospekte!

Z neprekosljivim uspehom se zdravijo bolniki: Visoki krvni pritisk, revmatizem, vnetje, protin, išias, nevalgično trganje, kronični katarji, ženske bolezni itd.

čevlji

otroški vseh vrst po zelo ugodnih cenah. Moški boxlak, sportni, štrpaci v vseh cenah od 115 naprej. Ženski elegantni od 100 Din naprej. Sandaleti in sandali v vseh najnovejših raznoterostih. Vse blago je samo iz prvovrstnega usnja (brez papirja).

TRGOVINA ČEVLJEV preje Dunajska c. »Pri Pollaku«, sedaj TRIUMF, Kolodvorska ulica 11.

ŠPEDICIJA TURK Ljubljana

prevzema

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno
Telefon interurban 24-59. Vilharjeva cesta 33 (nasproti nove carinarnice)

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego, kakor tudi s tremi najmo-dernejšimi avtomobili.
Telefon interurban 21-57. Masarykova c. 9 (nasproti tov. kolodvora)